ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΚΟΝ ΒΗΜΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΟΡΓΑΝΟΝ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΚΗΣ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ

ΕΤΟΣ Β'. ΑΡΙΘ. 63 | ΓΡΑΦΕΙΑ: ΔΕΛΗΓΕΟΡΓΗ 27Α ΑΘΗΝΑΣ | 24 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1926

ΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΙ ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΙΝ

[Τὸ «Ἐλεύθερον Βῆμα» τῆς 18 Ἰανουαρίου ἐδημοσίευσε τὸ ἀκόλουθον ἄρθρον].

Τὴν στιγμὴν καθ' ἣν ὁ κ. ὑπουργὸς τῆς Παιδείας σκέπτεται νὰ ἐξοικονομήσει χρήματα ἀπὸ τὴν δημοτικὴν ἐκπαίδευσιν, ἐνῷ εἶνε πτοιγνωσιον εἰς ποίαν κατάπτωσιν περιέπεσεν αὕτη ἀκριβῶς ἕνεκα τῆς πενίας της καὶ τῆς γλισχρότητος τῶν διαιτεθεμένων δι' αὐτὴν καὶ τοὺς λειτουργούς της οἰκονομικῶν μέσων, γεγονὸς τὸ ὁποῖον πρὸ ὀλίγων μόλις ἡμερῶν ἀνεγνώρισε καὶ αὐτὸς ὁ κ. Πάγκαλος διακηρύξας ὅτι «οἱ δημοδιδάσκαλοι μεταξὺ ὅλων τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων ἔχουσι τὸ ρεκὸρ τῆς ἀδικίας», ἀξίζει, νομίζομεν, νὰ ρίψωμεν ἕνα βλέμμα εἰς τὴν ἐκπαιδευτικήν μας κατάστασιν.

Ἡ Ἑλλὰς δυστυχῶς εἶνε ἡ χώρα μὲ τὴν χειροτέραν δημοτικὴν ἐκπαίδευσιν. Καὶ τὸ κακὸν τοῦτο δὲν εἶνε σημερινόν. Ἀφ' ὅτου ἱδρύθη τὸ κράτος οὐδέποτε σοβαρῶς καὶ εἰλικρινῶς ἐπεζητήθη ἡ ἱκανοποίησις τῶν μορφωτικῶν ἀναγκῶν τοῦ λαοῦ. Τὸ δημοτικὸν σχολεῖον ἐθυσιάσθη πάντοτε εἰς τὰς προλήψεις τοῦ λογιωτατισμοῦ. Ὁ δημοδιδάσκαλος—κατὰ συνέπειαν — ἐθυσιάσθη καὶ αὐτός, θεωρηθεὶς πάντοτε—παρὰ τὰς μεγαλορρημοσύνας—ἕνας ἁπλοῦς γραμματοδιδάσκαλος μὲ τὴν κυριολεξίαν τῆς λέξεως. Μολονότι δὲ διεκηρύχθη ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν ἠναγκησθῆ τὸ ἐκπαιδευτικόν μας σύστημα μετοβληθῇ καὶ ὁ δημοδιδάσκαλος ἐνισχυθῇ οἰκονομικῶς, ἐν τούτοις ἐπὶ ἕνα σχεδὸν αἰῶνα ἡ κατάστασις παρέμεινεν ἡ αὐτή. Εἰς μάτην ἀπὸ τοῦ 1889 ὁ τότε ὑπουργὸς τῆς Παιδείας Γ. Θεοτόκης διεκήρυσσε ἀπὸ τοῦ βήματος τῆς βουλῆς: «Διϊσχυρίζομαι μὲ ἄλγος ψυχικὸν βαθύτατον, ὅτι ἀπὸ τῆς ἱδρύσεως τοῦ κράτους δημοτικὴ ἐκπαίδευσις οὔτε ὑπῆρξε ποτὲ ἐν Ἑλλάδι, οὔτε ἔει καὶ νῦν ὑπάρχει...ὅτι ἐξ ὅλων τῶν δυνατῶν τύπων δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως ὁ παρ' ἡμῖν ὑπάρχων εἶνε ὁ χείριστος... Ἐν ὅσῳ δὲν καταστήσητε τὸ στάδιον τοῦ δημοδιδασκάλου πολὺ διάφορον τοῦ σημερινοῦ...βελτίωσις πραγματικὴ δὲν συντελεῖται».

Καὶ εἰς μάτην ἐπίσης ἀνάλογα ἐπανελαμβάνοντο πολλάκις ἔκτοτε. Παρ' ὅλα ταῦτα ἡ κατάστασις ἔμενεν ἡ ἰδία, ἐχειροτέρευε μάλιστα διὰ νὰ φθάσῃ κατὰ τὴν πολεμικὴν καὶ μεταπολεμικὴν περίοδον εἰς ἕνα ἔσχατον κατάντημα, τὸ ὁποῖον δὲν ἠδυνήθη νὰ ἀποτρέψῃ ἡ κατὰ τὴν τελευταίαν δεκαετίαν γενομένη προσπάθεια ἐκπαιδευτικῆς ἀναγεννήσεως, ἔπειτα ἀπὸ τὰς ἀντιδράσεις ποὺ συνήντησε.

Εἶνε ἐκπληκτικόν, ἀλλὰ δυστυχῶς ἀληθές, ὅτι ἔχομεν ἀπὸ ὅλας τὰς πολιτισμένας χώρας ἀναλόγως τοῦ πληθυσμοῦ μας τὰ ὀλιγώτερα σχολεῖα, τοὺς ὀλιγωτέρους διδασκάλους, τοὺς ὀλιγωτέρους μαθητὰς καὶ τὴν πλέον ἐλλειπῆ φοίτησιν. Παραθέτομεν κατωτέρω πίνακα 13 χωρῶν μὲ τὸν πληθυσμόν των καὶ τοὺς ἀριθμοὺς μαθητῶν καὶ διδασκάλων διὰ τὸ ἔτος 1924.

Χῶραι	Πληθυσμὸς	Μαθηταί		Διδάσκαλοι		εἰς 1 διδάσκ. ἀναλογοῦσι μαθηταί
		Σύνολον	ἐπὶ 100 κατοίκ.	Σύνολον	ἐπὶ 10.000 κατοίκ.	
Ἡνωμ. Πολιτεῖαι	105.710.620	23.239.227	219	722.976	68	32
Ἀργεντινὴ	9.548.098	1.287.400	128	40.189	42	32
Ἀγγλία	43.628.637	8.025.000	184	187.356	43	42
Ἰαπωνία	59.460.252	8.632.871	145	185.500	31	46
Γερμανία	59.852.682	8.894.486	152	195.946	33	45
Γαλλία	39.209.518	4.473.000	114	127.300	32	35
Αὐστρία	6.535.759	878.000	134	31.687	48	28
Σουηδία	6.005.759	700.467	116	26.062	43	26
Ἑλβετία	3.880.320	522.430	135	17.037	44	31
Ὁλλανδία	7.212.739	1.277.599	177	40.411	56	31
Βουλγαρία	4.861.000	583.000	119	15.360	32	38
Ἑλλὰς	7.000.000	581.611	83	9.564	13	60
Ἀλβανία	831.877	24.000	29	854	10	28

Κατὰ τὸν πίνακα τοῦτον ἡ Ἑλλὰς ὑπὸ ἔποψιν ἐγγραφῆς μαθητῶν εἰς τὸ δημοτικὸν σχολεῖον ἔρχεται δωδεκάτη πολὺ κάτω τῆς Βουλγαρίας. Παρὰ τὴν ἐξαίρετον γονιμότητά μας, ἥτις ἀποδίδει 36 ο)ο ἡλικίας κάτω τῶν 14 ἐτῶν (ἔναντι 30 τῆς Οὐγγαρίας καὶ 26 τῆς Γαλλίας) ἔχομεν 83 μαθητὰς ἐπὶ χιλίων κατοίκων, ἐνῷ οἱ ἄγοντες τὴν πρὸς φοίτησιν ἡλικίαν ὑπερβαίνουν τοὺς 200. Κατὰ τὴν ἀπογραφὴν τοῦ πληθυσμοῦ τοῦ 1907 καὶ τὴν ἐκπαιδευτικὴν στατιστικὴν τοῦ ἰδίου ἔτους ἄγουν τὴν πρὸς φοίτησιν ἡλικίαν περὶ τὰς 500 χιλιάδας, φοιτοῦν ὅμως εἰς δημοτικὰ καὶ ἑλληνικὰ μόλις 260.000.

Ὁ πίναξ δεικνύει ἀκόμη εἰς ποίαν κατάστασιν εὑρισκόμεθα ὑπὸ ἔποψιν διδακτικοῦ προσωπικοῦ. Οὕτω ἐπὶ δέκα χιλιάδων κατοίκων διαθέτομεν 13 δημοδιδασκάλους. Ἡ Ἀμερικὴ διαθέτει 68, ἡ Ὁλλανδία 56, ἡ Αὐστρία 48, ἡ Ἑλβετία 44, ἡ Ἀγγλία 43, ἡ Γερμανία 33, ἡ Γαλλία καὶ ἡ Βουλγαρία 32. Ἡ Ἑλλὰς τῶν 100 ἐτῶν ἐλευθερίας μόλις ὑπερβαίνει τὴν Ἀλβανίαν. Ἂν ἡ φοίτησις ἦτο ἡ πρέπουσα μετὰ ἑκατὸν ἐτῶν ἐκπαιδευτικὴν ζωήν, τὸ διδακτικὸν προσωπικὸν ἔπρεπε κατὰ πολὺ νὰ ὑπερβαίνῃ τὸ διπλάσιον τοῦ σημερινοῦ.

Ὁ πίναξ ἀποκαλύπτει καὶ ἄλλο κακὸν τῆς παιδείας μας. Ἐνῷ ἔχομεν τὴν ἐλλειπεστέραν φοίτησιν, παραλλήλως ἔχομεν ὑπερφόρτωσιν μαθητῶν κατὰ διδάσκαλον, μεγαλειτέραν φυσικὰ πάσης ἄλλης χώρας. Ἔτσι τὸ ἕνα κακὸν ἐνισχύεται μὲ τὸ ἄλλο κακόν, διότι ἡ ὑπερφόρτωσις μαθητῶν κατὰ διδάσκαλον μειώνει εἰς τὸ ἐλάχιστον τὴν ἀξίαν καὶ τὴν ἀποτελεσματικότητα τῆς ἐργασίας του, διὰ νὰ μὴ ἀναφέρωμεν τὰς συνεπείας τῆς συγκεντρώσεως ταύτης ἐπὶ τῆς ὑγείας τῶν μαθητῶν, ἐντὸς μάλιστα διδακτηρίων ὁποῖα τὰ ἰδικά μας. Ὡς δεικνύει ὁ ἀνωτέρω πίναξ εἰς 3 μόνον χώρας ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀναλογούντων κατὰ διδάσκαλον μαθητῶν ὑπερβαίνει τοὺς 40, εἰς τὰς πλείστας ὅμως εἶνε κατώτερος κατὰ πολὺ ὡς Ἀμερικὴ 32, Γαλλία 35, Αὐστρία 27, Ὁλλανδία 31, Βουλγαρία 38. Εἰς τὴν Ἑλλάδα ἔχομεν σχεδὸν διπλάσιον ἀριθμὸν μαθητῶν κατὰ διδάσκαλον.

Εἶναι ἀποτέλεσμα ἡ κατάστασις αὕτη ἀναμφισβητήτως τῆς πενιχρότητος τῶν διατιθεμένων οἰκονομικῶν διὰ τὴν δημοτικὴν ἐκπαίδευσιν μέσων. Διότι ἡ Ἑλλὰς δαπανᾷ τὰ ὀλιγώτερα καὶ δι' αὐτὸ ἔχει καὶ τοὺς ὀλιγωτέρους διδασκάλους Οὕτω ἐπὶ τοῦ δημοσίου προϋπολογισμοῦ των δαπανοῦν διὰ τὴν ἐκπαίδευσιν γενικῶς ἡ Σερβία 6 ο)ο, ἡ Ρουμανία 9 ο)ο, ἡ Ρωσσία 11) 1)2, ἡ Ἐσθονία 10, ἡ Σαξωνία 9 1)2, ἡ Ἀλβανία 10 1)2, ἡ Βουλγαρία 7 ο)ο (μὲ τὸν τελευταῖον προϋπολογισμὸν τὸ ποσοστὸν τοῦτο ηὐξήθη), ἡ Ἑλλὰς ὅμως 2,8 τοῖς ἑκατόν.

Αὐτὴ εἶνε ἡ κατάστασις μας ἀπὸ ἀπόψεως ἐκπαιδευτικῆς. Ἐπ' αὐτῆς θὰ ἐφαρμοσθοῦν οἰκονομίαι. Ποῖαι, ἀγνοοῦμεν. Ἀλλ' οἱαδήποτε οἰκονομία εἰς τὴν δημοτικὴν ἐκπαίδευσιν ἄλλο ἀποτέλεσμα δὲν θὰ ἔχῃ παρὰ ν' αὐξήσῃ τοὺς εἰς ἕκαστον διδάσκαλον ἀναλογοῦντας μαθητάς, νὰ προκαλέσῃ ἐντεῦθεν ἐπὶ πλέον ἀρσίωσιν εἰς τὴν φοίτησιν καὶ νὰ ἐπιτείνῃ τὴν ἀγραμματοσύνην μας καὶ τὰ ἄλλα κακὰ τῆς μηδαμινῆς μας λαϊκῆς μορφώσεως, διὰ

ΓΕΓΟΝΟΤΑ-ΚΡΙΣΕΙΣ

Η ΓΛΩΣΣΑ ΜΑΣ

Δίνουμε παρακάτω ἕνα ἀπόσπασμα ἀπὸ τὴν ἡμερήσια διαταγὴ ποὺ ὁ στρατηγὸς Τσερούλης ἀπηύθυνε στὸ στρατὸ στὶς 30 Ἰουνίου ὅταν ἐδημιουργεῖτο ἡ νέα κατάσταση.

Ἀξιωματικοὶ καὶ ὁπλῖται

«Μὲ φουσκωμένα στήθη ἀπὸ ἀγανάκτησι δι' ὅσα ἐβλέπαμε γύρω μας νὰ διαδραματίζωνται εἰς βάρος τῆς Πατρίδος μας καὶ μὲ χαλύβδινη καρδιὰ καὶ σταθερὸ βῆμα τολμήσαμε νὰ ξεκαθαρίσωμε τὸν τόπον ἀπὸ τοὺς ἀγνώμονας καὶ ἰδιοτελεῖς πολιτικούς, νὰ δώσωμε δὲ χρηστὴ διοίκησι, εὐνομία καὶ ἰσότητα εἰς τοὺς κουρασμένους συμπατριώτας. Βγαλμένοι ὅλοι ἀπὸ τὰ σπλάγχνα τῶν λαϊκῶν μαζῶν πονέσαμε γιὰ κάθε δυστυχία καὶ χαρήκαμε γιὰ κάθε εὐτυχία...»

ὑπ. ΤΣΕΡΟΥΛΗΣ

ΔΕΝ ΘΑ ΕΠΙΤΡΑΠΗ

Κάποιοι κύριοι, συνάδελφοι ἢ ὄχι, νομίζοντας πὼς ἦλθε ἡ κατάλληλη περίσταση, ἐπιχείρησαν νὰ παρασύρουν τὸν κλάδο σὲ αὐτοδιασυρμὸ καὶ αὐτοδιαπόμπευσιν μὲ τὸ νὰ τὸν ἀναγκάσουν μὲ μέσα ἀνάξια ἐλευθέρων ἀνθρώπων νὰ ἐγκαταλείψη τὰ ἰδανικά του καὶ νὰ παρασταθῆ ἔτσι στὰ μάτια ὅλου τοῦ κόσμου ὄχι σὰν ἕνα σύνολο μὲ πίστη στὶς ἀρχές του, μὲ ἀγάπη ἀνώτερη καὶ βαθύτερη στὸ ἔργο του, μὲ ἐπίγνωση τῶν ἀναγκῶν τοῦ λαϊκοῦ σχολείου, ἀλλὰ κόθορνο, ἀδυνείδητο καὶ ἄβουλο, μεταρρυθμιστὴ ἢ ἀντιδραστικὸ κατὰ τὶς περιστάσεις, δόλιο καὶ ψεύτη, ὑποκριτὴ καὶ φαῦλο ποὺ ἐμπορεύεται τὰ ἰδανικὰ τὰ ὁποῖα... δὲν πιστεύει, γιὰ νὰ ἀποσπάσει ἕνα κομμάτι ψωμί . . .

Στοὺς κυρίους αὐτοὺς ποὺ δὲν ἔχουν θέση πλάγι τους ἀνθρώπους ποὺ ἔχουν λόγο καὶ ξεύρουν νὰ τὸν τηροῦν, πρέπει νὰ ποῦμε πὼς ἡ περίσταση δὲν εἶνε κατάλληλη γι' αὐτούς.

Οἱ κύριοι αὐτοὶ πρέπει, νὰ ἐννοήσουν πὼς ἡ ὀργάνωση ποὺ λέγεται Διδασκαλικὴ Ὁμοσπονδία ἔχει καὶ ἀγωνίζεται γιὰ ἕνα πρόγραμμα ἐκπαιδευτικό, ἠθικὸ καὶ ἀνώτερο, ποὺ αὐτὸ τὴν ὑψώνει στὴ συνείδηση τοῦ ἑλληνικοῦ κόσμου. Ἠμποροῦν οἱ κύριοι αὐτοὶ νάντιφρονοῦν εἴτε πειθαρχοῦντας εἰς τὴ θέληση τῆς πλειοψηφίας τοῦ κλάδου εἴτε ἐξερχόμενοι τῆς ὀργανώσεώς του, ὅπως καὶ πραγματικὰ ἔχουν κάμη, ἀλλὰ δὲν θὰ τοὺς ἐπιτραπῆ νὰ ἐκθέσουν τὴν ὑπόληψή του μὰ τὸ νάποδίδουν εἰς αὐτὸν τὴ δική τους παλιμβουλία, τὴ δική τους ἀνειλικρίνεια, τὴ δική τους ἐσωτερική κενότητα, τὸ δικό τους διπροσωπισμό;

Ὄχι δὲν θὰ τοὺς ἐπιτραπῆ!

Ι ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ

Η διάλυση καὶ τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ συμβουλίου Νο 2 ἔσωσε τὴν ἄτυχη ἐκπαίδευση ἀπὸ μιὰ νέα καὶ ὀλοσούσουμη 1 Νοεμβρίου, ποὺ τὴν θυμᾶται ὁ δασκαλικὸς κόσμος μὲ τὴν «ἐπιτροπεία» της, μὲ τὸ χειροῦργο της καὶ τοὺς διωγμούς της.. καὶ ἀνατριχιάζει.

ΓΙΑ ΤΟ "ΕΜΠΡΟΣ,,

Ἀπὸ ἐφημερίδα ὅπως τὸ «Ἐμπρὸς» τὸ ὁποῖον κατὰ τὴ δήλωση τοῦ διευθυντοῦ του «κάνει πολιτικὴ» καὶ ἑπομένως ἀδιαφορεῖ γιὰ τὸ τί εἶνε σωστὸ καὶ ἀληθινὸ καὶ πρέπον, βέβαια δὲν ἐπεριμέναμε ἀντικειμενικὴ κρίση ἐπάνω στὰ γεγονότα τοῦ τελευταίου καιροῦ καὶ στὴν ἔντιμη καὶ ἀξιοπρεπῆ στάση τοῦ δασκαλικοῦ κόσμου. Καὶ ἦταν φυσικὸ ὅπως ἐδημοσίευσε τὸ γράμμα ἑνὸς κυρίου μὲ ψευδώνυμο ποὺ ἔδειχνε πὼς τὸ εἶχε γράψη τάχα ἕνα ἀναρίθμητο πλῆθος, ἄλλο τόσο νὰ φιλοξενήση καὶ παραφουσκώση εἰδήσεις ποὺ δείχνουν βέβαια ὅτι περισώζονται ἀκόμη μερικοὶ ἀντιδραστικοὶ μέσα στὸν κλάδον μας, ἀλλὰ πολὺ ἀπέχουν ἀπὸ τοῦ νὰ ἀποδείξουν τὸν κλάδον μας ἕτοιμον σὰν τὸν πιὸ ἀδυνείδητο κατεργάρη νὰ στείλη στὸ διάβολο ἀρχὲς καὶ ἰδανικά, ποὺ μὲ τόσο πόθο καὶ ἀποφαστικότητα ἀγκάλιασε στὰ τελευταῖα χρόνια. Πόσο ἡ προσπάθεια αὐτὴ τῆς ἐξογκώσεως ἀστείων ἐνεργειῶν θυμίζει τὸ μύθο τοῦ βάτραχα ποὺ ἤθελε νὰ γείνη βόδι . . .

ΤΟ ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ

Τάδε ἔφη Τημελῆς: «Εἶ ἐφρόνησε ἀλβανὸς ἀνήρ». Καὶ κάποιος ποὺ ἄκουε ἀπ' ἔξω ἀπ' τὸ ὑπουργικὸ γραφεῖο ρώτησε τὸν ἰδιαίτερο:

— Τί; Τὴ Βαβυλωνία παίζουν ἐδῶ μέσα;

— Ὄχι, τοῦ ἀπήντησαν, ἀλλὰ καταρτίζουν τὸ ὑπόδειγμα γιὰ τὴ γλῶσσα τῶν νέων διδακτικῶν βιβλίων.

ΟΥΔΕΝ ΚΑΚΟΝ . . . .

Μαθαίνουμε ὅτι γνωστὸς δημοδιδάσκαλος τοῦ Πειραιῶς παίρνοντας καὶ δυὸ ἄλλους (αἰσθανότανε τὴν ἀνάγκη νὰ κρυφτῆ κάτω ἀπ' τὴ φίρμα μιᾶς «ἐπιτροπείας» ὅπως ὁ ἄλλος, τοῦ «Ἐμπρὸς» ὁ ἐπιστολογράφας, αἰσθάνθηκε ἴδια ἀνάγκη νὰ κρυφτῆ κιαυτός, ὄντως ἕνας, κάτω ἀπὸ τὸ ψευδόνυμο «οἱ Ἀθηναῖοι δημοδιδάσκαλοι).

Πῆγε καὶ ὑπέβαλε στόν κ' Λιβαθινόπουλο τὰ συγχαρητήριά του γιὰ τὴν ἀντιμεταρρυθμιστικὴ του πολιτιλή.

Καὶ ὅμως ὁ δημοδιδάσκαλος αὐτὸς ἄλλη φορὰ—μὲ τὴν ἴδια ἴσως καὶ τότε εὐτέλεια καὶ χαμέρπεια—ἐξύμνησε σὲ συνέδριο παιδαγωγικὸ τὴν ἐκπαιδευτικὴ μεταρρύθμιση. Ἀλλὰ ἔπρεπε νὰ περάση ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖο τῆς Παιδείας ὁ κ. Λιβαθινόπουλος γιὰ νὰ δοθῇ ἡ εὐκαιρία νὰ ξεσκεπαστοῦν μονάχοι τους κάποιοι φαῦλοι, ποὺ ἐλέρωναν τὴ μεταρρύθμιση μὲ τὴν . . . ὁμοφωνία τους. Σωστὰ τὸ εἶπαν, «οὐδὲν κακὸν ἀμιγὲς καλοῦ».

Η ΑΛΗΘΕΙΑ

Η ἀπόδοση δικαιοσύνης στὸ δάσκαλο δὲν εἶνε πράξη ἐλεημοσύνης οὔτε χαριστικὴ στὸ πρόσωπό του, ἀλλὰ ἔργο προαγωγῆς τοῦ σχολείου καὶ ὑπηρεσία στὸν πολιτισμὸ καὶ στὴν ἀνύψωση τοῦ λαοῦ. Ὅποιος ἀρνεῖται νὰ ἱκανοποιήση τὶς πολιτιστικὲς ἀνάγκες τοῦ λαοῦ μεταρρυθμίζοντας καὶ συγχρονίζοντας τὸ σχολεῖο δὲν ἠμπορεῖ οὔτε νὰ αἰσθανθῆ οὔτε νὰ ἀναγνωρίση, ἑπομένως οὔτε νὰ ἐξυπηρετήση τὰ συμφέροντα τοῦ δασκαλικοῦ κόσμου, τὰ ὑλικὰ ὅσο καὶ τὰ ἠθικά.

ΑΙ ΓΡΑΦΑΙ

Κακομαθημένος συνάδελφος ποὺ συνηθίζει νὰ κολλάει ταύτι του στὶς κλειδαρότρυπες μᾶς ἀνακοίνωσε τὴν ἀκόλουθη κουβέντα ποὺ ἄγνωστά του πρόσωπα ἄκουσε νὰ κάνουν στὸ Ὑπουργεῖο τῆς Παιδείας:

— Καὶ στὴ Δημοτικὴ οἰκονομίες;

— Γιατὶ ὄχι;

— Μά . . . οὐκ ἂν ἀφείς παρὰ τοῦ μὴ ἔχοντος!»

— Ναί! Ἀλλὰ «παρὰ τοῦ μὴ ἔχοντος καὶ ὃ ἔχει ἀρθήσεται ἀπ' αὐτοῦ».

ΤΟ ΝΕΟ ΦΥΛΛΟ

Ελάβαμε τὸ «Ἐγερτήριο» τῶν τρίτης τάξεως συναδέλφων. Βέβαια ἡ προσπάθειά τους ἀποτελεῖ μιὰ πρόοδο. Τὸ «Ἐγερτήριο» ὅμως θὰ ἐπιθυμούσαμε νάρχιζε τὸ στάδιό του μὲ περισσότερες ἐγγυήσεις γιὰ τὴν ἱκανοποίηση τῆς κατηγορίας στὴν ὁποίαν ἀπευθύνεται, τῆς ὁποίας τὰ ἠθικὰ καὶ τὰ ὑλικὰ συμφέροντα ζητεῖ νὰ ἐξυπηρετήση καὶ τὰ ὁποῖα δὲν βρίσκονται σὲ ἀντίθεση μὲ τὸν ἄλλο κλάδο.

ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΟ

Η δημοσιογραφία ἐκτὸς ἀπ' τὸ μελάνι καὶ τὸ χαρτὶ προϋποθέτει καὶ λιγάκι εὐσυνειδησία. Ὅταν αὐτὴ λείπει εὔκολα ἡ δημοσιογραφία ξεπέφτει σὲ «παληανθρωπισμό».

Ο ΚΩΣΤΑΚΗΣ ΚΑΛΟΜΟΥΡΗΣ

Υπὸ τὸν τίτλον αὐτὸν ὁ κ. Ἀντώνιος Καραγιάννης ὑπέβαλε τὸ 1917 εἰς τὸ Ὑπουργεῖον πρὸς ἔγκρισιν Ἀναγνωσματάριον διὰ τὴν Γ'. τάξιν τοῦ Δημ. σχολείου, χειρόγραφον. Τὸ Ἀναγνωσματάριον αὐτὸ ἦτο προφανῶς γραμμένον εἰς τὴν δημοτικὴν γλῶσσαν ὅπως φαίνεται καὶ ἀπὸ τὸν τίτλον του. Τὸ ἀναγνωσματάριον ὅμως τοῦτο ἀπερρίφθη διὰ τὰ σφάλματά του διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 133 καὶ ἀπὸ 21 Ὀβρίου 1917 πράξεως τοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ Συμβουλίου κατόπιν εἰσηγητικῆς ἐκθέσεως τῶν ἐκπαιδευτικῶν συμβούλων κ. Α. Τραλαντώνη καὶ Δ. Λάμψα. Ἔκτοτε χρονολογεῖται ἡ μῆνις τοῦ κ. Καραγιάνη κατὰ τοῦ δημοτικισμοῦ. Διότι προτοῦ νὰ ἀπορριφθῇ τὸ βιβλίον του ἡ δημοτικὴ γλῶσσα ἦταν καλὴ καὶ οἱ δημοτικισταὶ καλύτεροι. Ὁ καυγᾶς λοιπὸν γιὰ τὸ τρυφερὸ ζήτημα. Ὅλα τὰ ἄλλα εἶναι προσωπεῖα.

Τὸ νὰ ζητῆς λόγο ἀπὸ τὰς Διοικητικὰς ἀρχὰς τῆς ὀργανώσεώς μας σύμφωνα μὲ τὰς καταστατικὰς διατάξεις καὶ τὸ νὰ συμμορφώνεσαι μὲ τὰς ἀπόφάσεις τῶν Τοπικῶν καὶ Γενικῶν Συνελεύσεων εἶνε δύο καθήκοντα ποὺ τὸ ἕνα ἀποτελεῖ συμπλήρωμα τοῦ ἄλλου.

Τὸ πρῶτο καθῆκον κάθε τίμιου καὶ συνειδητοῦ δημοδιδασκάλου εἶνε νὰ ἐγγραφῆ στὸν περιφερειακό του σύλλογο, νὰ προσέρχεται τακτικὰ στὶς συνελεύσεις του, νὰ παρακολουθῆ τὰ ζητήματα τοῦ κλάδου, καὶ νὰ παρακινῆ καὶ τοὺς ἄλλους νὰ κάνουν τὸ ἴδιο.

τὴν ὁποίαν ἐπὶ ἕνα αἰῶνα ὁλοφυρόμεθα χωρὶς νὰ ἔχωμεν ὅμως τὴν στοιχειώδη εὐσυνειδησίαν νὰ τῆς ἀσφαλίσωμεν τὰ μέσα τῆς ἁπλῆς ὑπάρξεώς της.

Π. ΔΗΜΗΤΡΑΤΟΣ

ΣΗΜ. «Α.Β.» Ἐξ ἀφορμῆς τοῦ ἀνωτέρου ἄρθρου ὁ κ. Ἄμαντας, καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου, ἐδημοσίευσε εἰς τὸ «Ἐλ. Βῆμα» τῆς 19 ἄλλο ἄρθρον ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ζητήματος καὶ διὰ τοῦ ὁποίου ὑποστηρίζει τὸ δυνατὸν οἰκονομιῶν εἰς τὴν Μέσην ἐκπαίδευσιν. Σχετικῶς μὲ τὴν Δημοτικὴν λέγει τὰ ἀκόλουθα: «Συμφωνῶ μὲ τὸν κ. Λημητράτον ὅτι ἡ κατ' ἐξοχὴν λαϊκὴ ἐκπαίδευσις, ἡ τοῦ δημοτικοῦ σχολείου πρέπει νὰ τύχῃ θερμοτέρας μερίμνης παρὰ τοῦ κράτους. Προσθέτω ὅτι κατὰ τὴν γνώμην μου εἶνε δυναταὶ οἰκονομίαι καὶ συγχρόνως βελτίωσις τῆς δημοτικῆς παιδείας, ἂν κατορθωθῇ στενωτέρα συνεργασία κράτους καὶ κοινοτήτων».

ΙΔΕ Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ!

Διμοσιεύομεν τὴν κατωτέρω ἐπιστολὴν τοῦ προεδρεύσαντος τοῦ Ἐποπτικοῦ συμβουλίου τῆς ὁμοσπονδίας κ. Δημ. Γερορρίζου δι' ἧς δίδεται ἀπάντησις εἰς ὅσα *κακοήθη ψεύδη ἐδημοσίευσε «ὁ Ἑρμῆς» τῆς 26 Δεκεμβρίου π. ἔ. ὡς προερχόμενα ἀπὸ μέλος τοῦ Ἐποπτικοῦ συμβουλίου.*

Εἰς ἀπάντησιν τῆς ἀπὸ 10ης τρέχοντος ἐπιστολῆς σας, διὰ τῆς ὁποίας μοῦ ζητεῖτε πληροφορίας σχετικὰς πρὸς ὅσα γράφει ὁ «Ἑρμῆς» ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 181 φύλλῳ του τῆς 26ης Δ)βρίου π. ἔ. διὰ τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον, σπεύδω νὰ σᾶς γνωρίσω τὰ ἑξῆς.

Τὰ ἐν τῷ περὶ οὗ λόγος φύλλῳ τοῦ Ἑρμοῦ» γραφόμενα διὰ τὸ Ἐποπτ. Συμβούλιον εἶναι ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους ἀσύστολα ψεύδη καὶ φληναφήματα τοῦ χειρίστου εἴδους μὴ τιμῶντα καθόλου τὸν συντάκτην των, τὸν ὁποῖον — ἐγὼ τοὐλάχιστον — μέχρι τῆς στιγμῆς ἐφανταζόμην ἱστάμενον ὑψηλότερα.

Τὸ Ἐποπτ. Συμβούλιον μετὰ τὴν λῆξιν τῶν ἐργασιῶν του ἐζήτησε νὰ παρουσιασθῇ μόνον του εἰς τὸν κ. Πρωθυπουργὸν καὶ ὡς τοιοῦτον πάντοτε ἐνεφανίζετο εἰς τὸ Πολιτικὸν Γραφεῖον καὶ κατὰ τὰς δύο φοράς, καθ' ἃς ἐπεχείρησε νὰ ἴδῃ τὸν Πάγκαλον, ὄχι δὲ μόνον δὲν ἠμποδίσθη εἰς τὴν πραγματοποίησιν τοῦ σκοποῦ του τούτου ὑπὸ τῆς Διοικήσεως τῆς Ὁμοσπονδίας, ἀλλὰ καὶ ὑπεβοηθήθη τὰ μέγιστα ὑπὸ τοῦ κ. Προέδρου αὐτῆς διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ ὡς ἄνω σκοποῦ του.

Οὐδέν, ἀπολύτως οὐδὲν μέλος τοῦ Ἐποπτ. Συμβουλίου συνήντησε κατ' ἰδίαν τὸν ἰδιαίτερον τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ παρὰ τοῦ ὁποίου ἔλαβε δῆθεν τὴν ἀπάντησιν ποὺ ἐχάλκευσεν ὁ συντάκτης τοῦ «Ἑρμοῦ». Ἄλλως τε τὴν ἑπομένην τῆς ἀποτυχίας καὶ τῆς δευτέρας ἀποπείρας του ἅπαντα ἀνεξαιρέτως τὰ μέλη αὐτοῦ ἀνεχώρησαν διὰ τὰς ἐπαρχίας των.

Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ παρακαλῶ νὰ τονισθῇ διὰ τοῦ Διδ. Βήματος ὅτι μετὰ τὴν ἔκδοσιν τῆς Κοινῆς Ἐγκυκλίου τῶν δύο Συμβουλίων πρὸς τοὺς Συλλόγους οὐδεὶς λόγος συνέτρεχε νὰ πληροφορήσῃ τὸ Ἐποπτ. Συμβούλιον καὶ διὰ τοῦ καθημερινοῦ Τύπου ὅτι δὲν κατώρθωσεν, ὡς ἤλπιζε, νὰ τύχῃ ἀκροάσεις παρὰ τῷ κ. Προέδρῳ τῆς Κυβερνήσεως, διὰ τὸ ὁποῖον ἐπίσης κατηγορούμεθα ἀπὸ τὸν «Ἑρμῆν». Καὶ ὅτι ὀφείλει νὰ γνωρίζει ὁ «Ἑρμῆς» ὅτι προδόται δὲν ὀνομάζονται οἱ ἐν τῷ μέτρῳ τοῦ δυνατοῦ μοχθοῦντες ὑπὲρ τῆς ὀργανώσεως καὶ τῶν δικαίων τοῦ Κλάδου, ***ἀλλὰ μόνον οἱ διὰ ψευδολογιῶν καὶ ἄλλων θεμιτῶν καὶ ἀθεμίτων μέσων ἐπιχειροῦντες τὴν διαίρεσιν τοῦ Κλάδου καὶ ὑποσκάπτοντες οὕτω τὰ θεμέλια τῆς Ὁμοσπονδίας.***

Τίποτε ἄλλο.

Λάρισσα 14 Ἰανουαρίου 1926

Μὲ ἐξαιρετικὴν ἐκτίμησιν
Δημ. Γερορρίζος

ΑΠ' ΤΗ ΖΩΗ ΤΗΣ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΣ

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ

Τὸ παρελθὸν Σάββατον ἡ Διοίκησις τῆς Διδασκαλικῆς Ὁμοσπονδίας παρουσιασθεῖσα ὑπέβαλε τὰ συγχαρητήριά της εἰς τὸν κ. Μανιατόπουλον, Ὑφυπουργὸν τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας ἐπὶ τῇ ἀναλήψει τῆς Ὑφυπουργίας. Ὁ κ. Ὑφυπουργὸς εὐχαρίστησε τὴν Διοίκησιν καὶ ἐζήτησε τὴν συνδρομὴν αὐτῆς καὶ τὴν ἐνίσχυσιν διὰ τὴν βελτίωσιν τῆς Ἐκπαιδεύσεως. Ἐδήλωσε ὅτι ἐπὶ τοῦ παρόντος δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐνισχύσῃ οἰκονομικῶς τὸν Κλάδον, ὁ ὁποῖος πρέπει νὰ ἀποφεύγῃ τὰς ἀκρότητας, ἵνα φανῇ ἀντάξιος τῆς ἀποστολῆς του καὶ τῶν περιστάσεων.

Τὴν 19ην δὲ ἱσταμένου ἡ Διοίκησις παρουσιασθεῖσα πρὸ τοῦ κ. Ὑφυπουργοῦ τοῦ Πολιτικοῦ Γραφείου κ. Μακρῆ ἀνέπτυξε καὶ προφορικῶς τὰς ἀπόψεις τοῦ Κλάδου ἐπὶ τῶν προγραμματικῶν ζητημάτων καὶ ἰδιαιτέρως ἐπὶ τοῦ Οἰκονομικοῦ ἐπὶ τοῦ ὁποίου τόσον εἶνε δεδηλωλένη καὶ ἡ γνώμη τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως.

Ὁ κ. Ὑφυπουργὸς ἀνεγνώρισε τὴν ἐπιτακτικὴν ἀνάγκην τῆς οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως τοῦ Κλάδου, πλὴν ἐτόνισεν ὅτι εἶναι ἀνάγκη, ὁ Κλάδος νὰ μὴ ἀποκάμῃ ὑπομένων ἀκόμη ὀλίγον χρόνον.

Ἡ Διοίκησις ἐνόμισε σκόπιμον καὶ προαγωγικὸν τοῦ ζητήματός μας νὰ προτείνῃ ὡς ἀπαρχὴν τῆς λύσεώς του τὴν δημοσίευσιν τοῦ διατάγματος τῆς ὀργανικῆς διαρρυθμίσεως τοῦ Κλάδου νὰ ἐπακολουθήσῃ δὲ βραδύτερον καὶ εἰς χρόνον ὁριζόμενον ἐν τῷ Διατάγματι ἡ παροχὴ τῶν παραλλήλων εἰς τοὺς βαθμοὺς μισθῶν. Ἡ προταθεῖσα λύσις, κατὰ δήλωσιν τοῦ κ. Ὑφυπουργοῦ, εἶναι ἡ μόνη ἥτις δύναται νὰ δοθῇ ἐπὶ τοῦ παρόντος εἰς τὸ ὅλον ζήτημά μας, ὑπεσχέθη δὲ ὅτι ἐπὶ ταύτης θὰ ἐργασθῇ καὶ θὰ εἶναι εἰς θέσιν μετ' ὀλίγας ἡμέρας νὰ μᾶς ἀνακοινώσῃ σχετικῶς.

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΓΡΙΝΙΟΥ

Κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς 15ης τοῦ μηνὸς Δεκεμβρίου τοῦ ἔτους 1925, παρόντων ἁπάντων τῶν μελῶν τοῦ Συμβουλίου, μὲ θέμα: Ἔρανος μεταξὺ τῶν λειτουργῶν τῆς λαϊκῆς ἐκπαιδεύσεως διὰ τὴν ἀγορὰν ἑνὸς ἀεροπλοίου· λαβόντες ὑπ' ὄψει τὴν σημασίαν, ἣν ἀποδίδουσιν ὅλα τὰ κράτη εἰς τὸν ἐναέριον στόλον, ὡς μέλλοντα νὰ ἀποτελέσῃ τὸ πρῶτον ὅπλον προσεχῶν πολέμων, προσέτι δὲ τὴν καταβαλλομένην προσπάθειαν τοῦ Κράτους ἡμῶν ὅπως ἀποκτήσῃ τοιοῦτον εἰς βαθμὸν ἐξασφαλίζοντα τὴν Πατρίδα, καὶ τὴν ἔκκλησιν τῆς συσταθείσης διὰ τὴν ἀεροπορικὴν ἄμυναν τῆς χώρας Ἐπιτροπῆς πρὸς τοὺς ἁπανταχοῦ Ἕλληνας ὅπως προσφέρωσι διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ Ἐθνικοῦ τούτου σκοποῦ, καὶ σῦναισθανόμενοι βαθύτατα ὅτι ὁ Δημοδιδασκαλικὸς Κλάδος, ὡς ἐνσαρκῶν τὰ ποτριωτικὰ ἰδεώδη καὶ ἐντεταλμένος νὰ ἐμπνεύσῃ αὐτὰ εἰς τὰς ψυχὰς τῶν Ἑλληνοπαίδων, ἔχει ὑποχρέωσιν νὰ ἀπαδείξῃ ἐμπαραγμάτως τὴν ἀγάπην του πρὸς τὴν Πατρίδα.

Ἀποφεινόμεθα παμψηφεὶ

1) Ἀπευθύνομεν ἔκκλησιν πρὸς ὅλους τοὺς Διδασκαλικοὺς Συλλόγους τοῦ Κράτους, ὅπως εἰσθετοῦντες τὴν πρότασιν ἡμῶν συλλέξωσιν ἐράνους διὰ τὴν ἀγορὰν ἑνὸς ἀεροπλοίου.

2) Ὁρίζομεν ἡμεῖς κατώτατον ὅριον εἰσφορᾶς ἑκάστου διδασκάλου δασχμὰς τριάκοντα (30).

3) Παρακαλοῦμεν τὴν Διδασκ. Ὁμοσπονδίαν ὅπως δημοσιεύσῃ τὸ παρὸν καὶ τὸ ὁποστηρίξῃ δεόντως πρὸς ἐπιτυχίαν.

Ὁ Πρόεδρος — Ὁ Γραμματεὺς
Ἰω. Παπαγεωργίου — Π. Μάλαινα

Τὰ μέλη
Λ. Μοῦτσος, Π. Πετρόπουλος, Μαρ. Κασσιάρα

ΑΠ' ΟΣΑ ΜΑΣ ΓΡΑΦΟΥΝ

Η ΑΝΗΘΙΚΟΤΗΣ

Δημοσιεύομεν κατωτέρω ἀπόσπασμα ἐπιστολῆς τοῦ κ. Μούργελα μέλους τοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ Συμβουλίου δι' ὅσα ψευδῆ ἔγραψεν ὁ «Ἑρμῆς» εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 185 φύλλον του.

Κε Ρουχωτᾶ! Δὲν ἠξεύρω ποῖος ἔβαλε στὸ αὐτὶ τοῦ κ. Καραγιάννη αὐτὰ τὰ πράγματα, ἀλλ' οὔτε εἶναι καὶ εὔκολον, νομίζω, νὰ τὸ μάθω. Τοῦτο μόνον Σᾶς λέγω ὅτι πρέπει νὰ γράψετε εἰς ἀπάντησιν αὐτῶν καὶ νὰ τὰ διαψεύσητε, δι' ἐμὲ δὲ οὐδεμίαν νὰ ἔχητε ὑπόνοιαν διότι ὑπῆρξα πάντοτε εἰλικρινὴς καὶ εἰς τὰς σκέψεις μου καὶ εἰς τὰς ἀποφάσεις μου, τί δὲ θὰ εἴπῃ ὑστεροβουλία καὶ ἀνειλικρίνεια δὲν τὸ γνωρίζω.

Ὁ κ. Καραγιάννης, ἴσως ὁ ἄνθρωπος χωρὶς νὰ θέλῃ, νομίζει ὅτι μόνον αὐτὸς ἐργάζεται ὑπὲρ τοῦ διδ. κόσμου καὶ μόνος αὐτὸς πονεῖ μὲν κατὰ τὰς ἀποτυχίας τῶν ζητημάτων, χαίρει δὲ κατὰ τὰς ἐπιτυχίας, χωρὶς ὅμως νὰ θέλῃ νὰ ρίψῃ μιὰ ματιὰ καὶ εἰς τὸ παρελθὸν διὰ νὰ ἴδῃ τί ἔχασεν ὁ κλάδος, ὅτε αὐτὸς διηύθυνε τὴν Ὁμοσπονδίαν καὶ εἰς στιγμὴν ποῦ ἠδύνατο νὰ λύσῃ τὸ διδ. πρόβλημα. Τὸ πεῖσμα ὅμως ἀφ' ἑνὸς καὶ ἡ πολιτικὴ ἐμπάθεια ἀφ' ἑτέρου δὲν τοῦ ἐπέτρεψαν νὰ ἐργασθῇ διὰ τὸν κλάδον καὶ τώρα ἔρχεται μὲ τὴν γλῶσσάν του νὰ κατηγορήσῃ ἄλλους τοὺς ὁποίους δὲν γνωρίζει καλὰ καλά.

Δὲν ἀμφιβάλλω ὅτι τώρα μὲ τὴν νέαν κατάστασιν τὸ νομοσχέδιον ἐτέθη εἰς τὸ χρονοτούλαπο.

Ἂς ὄψεται ὁ ἀσύμφωνος διδ. κλάδος.

Μὲ ἀγάπην
Γρηγ. Μούργελας

ΟΡΓΑΝΩΜΕΝΟΙ ΣΕ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΣΙΔΕΡΕΝΙΑ

Ἀγαπητὸ «Βῆμα»

Ἐπιθυμοῦσα τὸ σχολειό μας νάχῃ μιὰ δικὴ του ἐφημερίδα ἢ περιοδικὸ ποῦ νὰ περιέχῃ διηγήματα καὶ παραμύθια μικρά, ποιήματα, μονολόγους, διαλόγους, αἰνίγματα, πρακτικὴ ὑγιεινὴ καὶ ἰατρικὴ καὶ ἄλλα ὠφέλιμα πράγματα καὶ τοῦτο γιατὶ ἔχω τὴν ἀντίληψη ὅτι «τὸ σχολειό μου πρέπει ν' ἀποτελῇ μικρὸ κοινωνικὸ ὀργανισμὸ ποῦ ν' ἀντικατοπτρίζῃ τὸν βίο τῆς μεγάλης κοινωνίας». Γιαυτὸ στὸ Ἄνω Βολοβὸς ποῦ ἤμην πέρυσι ἐσύστησα (παρακαλῶ τοὺς συναδέλφους νὰ μοῦ ἐπιτρέψουν τὴν περιαυτολογία αὐτὴ) Σχολικὸ κῆπο, Σχολικὸ ταμιευτήριο, Παιδικὴ δανειστικὴ βιβλιοθήκη καὶ μεγάλη συλλογὴ εἰκόνων Ζωολογίας. Φυτολογίας καὶ Παλαιᾶς Διαθήκης μὲ δικὴ μου δαπάνη καὶ τέλος Μαθητικὴ Κοινότητα στὶς δύο ἀνώτερες τάξεις ποῦ κατὰ πᾶσαν πιθανότητα ἀπὸ τὴν ἀπειρία μου, ἂς ὁμολογήσωμε τὴν ἀλήθεια, δὲν ἔδωκε τ' ἀναμενόμενα ἀποτελέσματα. Πρὸ τῶν ἑορτῶν ἔστειλα τὸ πρῶτο χειρόγραφο τῆς παιδικῆς μου ἐφημερίδας. «Ἡ διάπλαση τοῦ χαρακτῆρα τῶν παιδιῶν» σένα δακτυλογράφο γιατὶ δὲν μποροῦσα νὰ τὸ στείλω στὸ τυπογραφεῖο γιὰ λόγους οἰκονομίας (σημειώσατε ὅτι ἡ ἐφημερίδα αὐτὴ μέλλει νὰ ἐκδοθῇ μὲ δικά μου ἔξοδα καὶ θὰ διανέμεται δωρεάν).

Μὲ μεγάλη μου ἔκπληξη ἔλαβα πίσω τὸ χειρόγραφο μὲ τὴν πληροφορία ὅτι ἔπρεπε προτήτερα τὰ ζητήσω ἄδεια. Ἐταλάνισα τὸν μακάριο αὐτὸ τόπο ὅπου τόσο δύσκολο εἶνε τὸ νὰ κάνῃ τις τὸ καλό, ὅσο εὔκολο τὸ νὰ κάνῃ τὸ κακό. Πρέπει λοιπόν, συλλογίστηκα, νὰ ἔχῃ κάποιος ἄμετρη πίστη, πρέπει νὰ ἔχῃ ἀπέραντο θάρρος, πρέπει νὰ ἔχῃ σιδερένια θέλησῃ, πρέπει νὰ ἔχῃ ἀτσαλένια ἀπόφασῃ γιὰ νὰ μὴν απελπίζεται.

Γιαυτὸ Συνάδελφοι, ἀπὸ τοῦ Ἕβρου μέχρι τῆς Κερκύρας καὶ ἀπὸ τῆς Ροδόπης μέχρι τοῦ Ταινάρου ἀδιακρίτως φύλου καὶ βαθμοῦ, εὐνοούμενοι καὶ ἀδικούμενοι ἀπὸ τοῦτο ἢ ἐκεῖνο τὸ Νομοσχέδιο πρέπει νὰ ἀφίσωμε κατὰ μέρος μικροφιλοτιμίας, μικροφιλοδοξίας, ἀτομικὰ πάθη καὶ συμφέροντα καὶ νὰ εἴμεθα *ὀργανωμένοι σὲ ὀργάνωση σιδηρένια γύρω ἀπὸ τὴν Διοίκηση τῆς Ὁμοσπονδίας μας* γιὰ νὰ μπορέσωμε νὰ ἀντιπαλαίσωμε πρὸς τοὺς τόσους μας ἐχτροὺς καὶ τὰ τόσα ἐμπόδια, τὴν ἀμάθεια καὶ ἀδιαφορία τῆς κοινωνίας, τὴν ἀδιαφορία τινῶν κυβερνώντων, τὴν γραφειοκρατία, τὰ κακὰ στοιχεῖα ποῦ ἐλέῳ κόμματος εἰσῆλθαν στὸ ὑπουργεῖο καὶ στον κλάδο καὶ τόσους ἄλλους.

Καστανιὰ Βερροίας — **Εὐδτ. Ἀθανασιάδης**

Συνάδελφοι, διαδόσατε τὸ ἐπίσημον ὄργανον τῆς Ὁμοσπονδίας μας εἰς τὰς λαϊκὰς ὀργανώσεις τῆς περιφερείας σας, εἰς τὰς κοινότητας συνεταιρισμοὺς καὶ σωματεῖα.

ΤΥΠΟΣ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΙΣ

ΚΑΙ ΔΙΑ ΤΗΝ ΠΑΙΔΕΙΑΝ

ΚΑΙ αἱ μὲν οἰκονομίαι εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῆς Παιδείας ἐπιδάλλονται, βεδαίως, διὰ νὰ μὴ ἐξαιρεθῇ μόνον ὁ κλάδος αὐτὸς ἀπὸ τὴν γενικὴν προσπάθειαν τῆς ἐξυγιάνσεως τῶν δημοσίων οἰκονομιῶν, τὴν ἐποίαν κάθιστᾷ ἐπιτακτικὴν ἡ γενικὴ οἰκονομικὴ τῆς Χώρας κατάστασις. Πιστεύομεν, ὅμως ὅτι ἴση μέριμνα τοὐλάχιστον θὰ καταδληθῇ διὰ τὴν γενικὴν ἀνοργάνωσιν τῆς παιδείας ἐν γένει εἰς τὴν Ἑλλάδα. Ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου, εἶχεν ἐπιδειχθῇ κατὰ τὸ ἐγγὺς παρελθὸν κάποια προσπάθεια. Πρόκειται δὲ κυρίως περὶ χωρισμοῦ τῶν κλασικῶν ἀπὸ τῶν πρακτικῶν σπουδῶν, οὕτως ὥστε καὶ αἱ πρῶται νὰ ἀρθοῦν εἰς τὸ ἐμπρέπον ὕψος, μὴ περιοριζόμεναι εἰς τὴν διὰ μέσου τοῦ συντακτικοῦ συμπλοκὴν τῶν σπουδαστῶν μὲ διαφόρους ἀρχαίους συγγραφεῖς, καὶ αἱ δεύτεραι εἰδικευόμεναι, νὰ συντελοῦν εἰς τὸν ἄρτιον καταρτισμὸν τῶν εἰς αὐτὰς ἐπιδιδομένων διὰ τὸν ἀγῶνα τοῦ πρακτικοῦ βίου.

«Πρωΐα» 16-1-26

ΕΓΚΛΗΜΑΤΙΚΟΤΗΣ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΙΣ

ΚΑΤΑ τὴν δημοσιευθεῖσαν στατιστικὴν τῆς ἐγκληματικότητος διὰ τὸ ἔτος 1924, ἐπὶ συνόλου 41.541 καταδικασθέντων ὑπὸ τῶν Ἑλληνικῶν δικαστηρίων, 14.625 εἶχον λάδει ὅλως στοιχειώδη ἐκπαίδευσιν. Ἐν ἄλλοις λόγοις, τὸ σύνολον σχεδὸν τῶν ἐγκληματησάντων ἦσαν ἀγράμματοι, ἢ σχεδόν.

Ἐὰν ὑπῆρχε καμμία ἀμφιδολία περὶ τούτου, ἡ ἰδία στατιστικὴ πιστοποιεῖ. ὅτι «εἰς τὴν ἐν Ἑλλάδι ἐγκληματικότητα τὴν πρώτην σειρὰν ἔχουν οἱ χωρικοί, τὴν δευτέραν οἱ ἐργάται καὶ τὴν τρίτην οἱ ποιμένες». Αἱ τρεῖς, δηλαδή, κοινωνικαὶ τάξεις, αἱ ὁποῖαι ἀποτελοῦν τὴν μεγίστην μάζαν τοῦ Ἑλληνικοῦ πληθυσμοῦ.

Αἱ στατιστικαὶ δὲν καταρτίζονται ἁπλῶς διὰ νὰ δημοσιεύωνται καὶ ν' ἀναγινώσκωνται ὡς περίεργα - καὶ διασκεδαστικὰ κάποτε—ἀναγνώσματα. Ἔχουν ὡς μόνον προορισμὸν τὴν καθοδήγησιν τῶν κυδερνώντων πρὸς τὰ ὀρθὰ μέτρα ὑπὲρ τοῦ δημοσίου ἀγαθοῦ καὶ τοῦ κοινοῦ συμφέροντος ἑνὸς λαοῦ.

Καὶ θὰ εἶχε κανεὶς νὰ ἐκφράσῃ τὴν ἐλπίδα, ὅτι ἡ δημοσίευσις τῆς στατιστικῆς αὐτῆς θὰ ἐμπνεύσῃ εἰς τοὺς κυδερνῶντας δευτέρας σκέψεις ὡς πρὸς τὴν ἀναγγελλομένην ἰδέαν περὶ καταργήσεως καὶ τῶν δημοτικῶν σχολείων, ὅσα ἔχουν κάτω τῶν 30 μαθητῶν.

«Ἑστία» 16-1-26

ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΙΣ

Ἰδοὺ ὅτι εὑρέθη καὶ σύνδεσμος διδασκάλων διὰ νὰ ἐπιδοκιμάσῃ τὰ τελευταῖα μέτρα εἰς δάρος τῆς ἐκπαιδεύσεως καὶ τὴν ἐκκαθάρισιν ὡς ὑπονομευτῶν δηθεν, τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων, οἵτινες πράγματι ὑπῆρξαν οἱ ἀναστηλωταὶ καὶ οἱ ἐμψυχωταὶ τῆς ἐκπαιδεύσεως.

Πράγματι νὰ ἐκκαθαρισθῇ ἡ ἐκπαίδευσις, ἀλλὰ ὄχι ἀπὸ τὰ ζωτικὰ καὶ προοδευτικὰ στοιχεῖα. Νὰ ἐκκαθαρισθῇ ἀπὸ τὰ ὀπισθοδρομικὰ καὶ καθυστερημένα ποῦ θέλουν νὰ τὴν κυίξουν εἰς τὸν κλοιὸν τοῦ σχολαστικισμοῦ. Ἀπὸ τοὺς κοκτομένους διὰ τὰ ἱερὰ καὶ τὰ ὅσια ἐνῶ εἶνε οἱ ἐν γνώσει ἢ ἐν ἀγνοίᾳ στραγγαλισταὶ των.

«Ἐφημερὶς Βαλκανίων» 17-1-926.

ΓΝΩΜΕΣ ΠΟΥ ΔΕΙΧΝΟΥΝ ΤΟ ΔΡΟΜΟ

Γεώργιος Χατζιδάκις. *Συμβαίνει δηλ. παρ' ἡμῖν τὸ θαυμαστὸν δειγράφοντες δὲν σκεπτόμεθα οὐδ' ἐζετάζομεν συνήθως πῶς λέγεται ἢ πῶς συντάσσεται τοῦτο ἢ ἐκεῖνο παρ' ἡμῖν, ἀλλὰ πῶς ἐλέγετο ἢ πῶς συνετάσσετο ὑπὸ τῶν παλαιῶν. Οὕτω δὲ κατήντησεν, ὥστε οὐδεὶς ἀνθρώπων νὰ δύνηται σήμερον νὰ γράψῃ ὀρθῶς οὐδὲ τὸ ἐλάχιστον, ἂν μὴ ἔχῃ ἱκανὴν γνῶσιν τῆς ἀρχαίας, καὶ τὸ χειρότερον ὅτι οὐδὲ νὰ ἐννοήσῃ πάντα τὰ ὑφ' ἡμῶν γραφόμενα ὀρθῶς δύναται ἄνευ τῆς γνώσεως τῆς ἀρχαίας· καὶ τὸ ἔτι ἀτοπώτερον ὅτι ὅσῳ τις μᾶλλον τὴν γραφομένην γλῶσσαν κανονίζει κατὰ τὰ παλαιότατα πρότυπα καὶ δὴ ὅσῳ ἐντελέστερον παραμελεῖ τῆς συνήθους ἡμῶν λαλιᾶς καὶ ἀπομακρύνεται ἀπ' αὐτῆς, τοσούτῳ εὐπρεπέστερον νομίζεται ὅτι γράφει, καὶ σχεδὸν πᾶσα ἡ σύνταξις τῆς ἀρχαίας γλώσσης μετὰ τῶν πολυπλόκων αὐτῆς σχημάτων εἰσάγεται κατὰ μικρόν, κ.τ.τ. ὥστε μὰ τὴν ἀλήθειαν δὲν εἶναι παράδοξον, ἂν κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον βαίνοντες παραλάβωμεν ἡμέραν τινὰ καὶ τὴν κατ' αἰτιατικὴν τοῦ ἀπαρεμφάτου σύνταξιν καὶ οὕτω καταντήσωμεν μετὰ χαρὰ εἰς τὴν κοινὴν ἢ καὶ τὴν νεωτέραν ἀττικήν. Τοῦτο κατά τινας ἴσως θὰ εἶναι ἡ ἄκρα τελειότης τῆς νέας ἑλληνικῆς, καθ' ἡμᾶς δὲ θὰ εἶναι μεγάλη ἐθνικὴ συμφορά. Διότι οὕτω κίνδυνος εἶναι νὰ διαιρεθῶμεν ὅπως οἱ παλαιοὶ Αἰγύπτιοι καὶ Ἰνδοὶ κ. λ. π. εἰς διαφόρους τάξεις σινικοῦ τείχους ἐγειρομένου μεταξὺ τῶν τάξεων τούτων. Τῆς ἀρχομένης δὲ διαιρέσεως ταύτης παρατηροῦμεν τὸ λυπηρὸν σύμπτωμα ὅτι βιβλία ἢ φύλλα ἄξια νὰ φωτίσωσι τὸ ἔθνος δὲν ἐπιδίδουσι· τουναντίον δὲ φύλλα ὀλεθρίως ἐπὶ τὸν λαὸν ἐπιδρῶντα, διὰ τὸν μόνον λόγον ὅτι γράφονται ἐν γλώσσῃ ἐντελῶς καταληπτῇ τοῖς πολλοῖς προβαίνουσι τάχιστα εἰς ἀκμήν, κατὰ χιλιάδας ἱκανὰς ἐκτυπούμενα. Καὶ ὅμως αὐτοὶ ἡμεῖς ἀναγκάζομεν τοὺς πολλοὺς ν' ἀναγνώσκωσιν αὐτά, ὅταν τὰ χρήσιμα καὶ νὰ ἐξευγενίσωσι τὸν λαὸν δυνάμενα προσπαθῶμεν νὰ γράφωμεν ἐν γλώσσῃ ἀκαταλήπτῳ τοῖς πολλοῖς. Ἀγωνιζόμενοι λοιπὸν παντὶ τρόπῳ νὰ καταστήσωμεν τὴν γραφομένην γλῶσσαν εὐγενεστέραν, ἀφήνομεν νὰ γίνηται ὁ ἑλληνικὸς λαὸς ἀγενέστερος. Ὡς πολύτιμον ἀληθῶς τὸ τίμημα τῆς ἐξευγενίσεως καὶ καθαρότητος ταύτης!*

Ἐλευθέριος Βενιζέλος. *Ἐπεβιβάσθημεν ἐπὶ πλοίου καὶ ἀνεπετάσαμεν τὰ ἱστία κατευθυνόμενοι εἰς τὴν γλῶσσαν, ἂν ὄχι παλαιοτέραν, ἀλλὰ τουλάχιστον τοῦ Ξενοφῶντος καὶ μόλις μετὰ μακρὰν σειρὰν δεκαετηρίδων παρετηρήσαμεν ὅτι τὸ ταξείδιον τοῦτο δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ φθάσῃ εἰς πέρας . . . . Ἐμάθομεν διὰ τῆς προόδου τῶν φώτων, διὰ τῶν διδαγμάτων τῆς γλωσσολογίας, ὅτι δὲν ἔχει τίποτε νὰ κερδίσῃ τὸ ἔθνος μας, καὶ ἂν ἀκόμη ἦτο δυνατὸν νὰ ἀναβιώσῃ ὁ μονολεκτικὸς μέλλων ἢ ὁ παρακείμενος ἢ ὁ ὑπερσυντελικός.*

Ἡ δημοτικὴ γλῶσσα, ἐκτὸς τοῦ ἑαυτῆς πλούτου δύναται νὰ πλουτίζηται ἐκ τοῦ ἀκενώτου λεξικοῦ τῆς ἀρχαίας γλώσσης, τῶν λέξεων μόνον προσαρμοζομένων πρὸς τὸν τύπον τῆς δημοτικῆς.

ΑΠ' ΟΛΟ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ

ΒΕΛΓΙΟ

Ὁ ἀριθμὸς τῶν μαθητῶν ἔφθασε τὸν 798,451 ἤτοι: 1) Κοινοτικὰ σχολεῖα 418,975 ἐκ τῶν ὁποίων 268,495 ἄρρενα καὶ 150,480 θήλεα.

1) Ἄλλα σχολεῖα (adoptées), μὲ 242, 827 τὸ ὅλον μαθηταί, ἐξ ὧν 74,535 ἄρρενα καὶ 168, 292 θήλεα.

3) Ἰδιωτικὰ σχολεῖα μὲ 136,649 μαθ. τῶν ὁποίων 55,019 ἄρρενα καὶ 81.630 θήλεα

Τὸ συνολικὸ ποσὸ ποῦ χορηγεῖται ὡς ἐπιχορήγηση ἀπὸ τὸ Κράτος ἀνέρχεται σὲ 137,807,000 γιὰ τὰ Κοινοτικὰ σχολεῖα σὲ 44 ἑκατομμύρια γιὰ τὰ Β'. καὶ σὲ 340 γιὰ τὸ Ἰδιωτικά.

Δηλ. ἔχομε σὲ σύνολο 798 χ. παιδιῶν 400 χ. θήλεα καὶ 398 χ. ἄρρενα. Πάντοτε κυριαρχία τοῦ γυναικείου φίλου.

ΡΟΥΜΑΝΙΑ

Στὸ Βουκουρέστι ἔγινε τὸν περασμένο χρόνο τὸ γενικὸ συνέδριο τῆς Ὁμοσπονδίας τῶν Δημ. Ὑπαλλήλων, εἰς τοὺς ὁποίους συμπεριλαμδάνονται καὶ οἱ δημ)λοι. Τὸ ποσὸν τῶν 2 δισεκ. λεῖ ποὺ ἐδόθηκε γιὰ τὴν αὔξηση τῶν μισθῶν τῶν ὑπαλλήλων καὶ ὁ τρόπος μὲ τὸν ὁποῖον ἔγινε ἡ διανομὴ ἔδωκαν ἀφορμὴ σὲ σφοδρὲς δισμαρτυρίες τῆς ὁμοσπονδίας, ἡ ὁποία ζητεῖ τὰ ἑξῆς:

1) Μισθολόγιο βασιζόμενο στὸ κόστος τῆς ζωῆς,

2) Τὴν ψήφιση νόμου χορηγοῦντος στοὺς πρώην ὑπαλλήλους τὰς αὐτὰς συντάξεις μὲ τὰ τῶν ἐν ἐνεργείᾳ ἀκόμη δὲ καὶ τὴν ἀναθεώρηση τῶν συντάξεων ποὺ δίδονται εἰς τὰς χήρας πολέμου, ὀρφανὰ καὶ ἀνάπηρους.

3) Τὸν ἐπαναδιορισμὸ τῶν ὑπαλλήλων ποὺ ἀπελύθηκαν μετὰ τὴν ἀπεργία τοῦ 1923.

4) Κατάργηση τῶν περιττῶν θέσεων καὶ τῶν περιττῶν ἐξόδων.

5) Ὑποστήριξη τῆς κυδερνήσεως γιὰ τὴν ἵδρυση σπιτιῶν γιὰ τοὺς δημ. ὑπαλλήλους καὶ συναιτερισμῶν καταναλώσεως.

Τέλος τὸ συνέδριο ἔκαμε ἔκκληση σὲ ὅλους τοὺς ὑπαλλήλους καὶ συνταξιούχους γιὰ νὰ γίνουν μέλη τῶν ὀργανώσεων, ὥστε νὰ ἱδρυθοῦν παραρτήματα τῆς Ὁμοσπονδίας σὲ ὅλες τὶς ἐπαρχιακὲς πόλεις.

ΟΛΛΑΝΔΙΑ

Ἡ Ὁμοσπονδία τῶν Ὀλλανδῶν συναδέλφων ἀπετελεῖτο ἕως τώρα μόνον ἀπὸ διδασκάλους ποῦ εἶχαν τάξη, δηλ. ἀπεκλείοντο οἱ διευθυντὲς τῶν σχολείων, δὲν ἐπετρέπετο στὰ μέλη ἐπὶ ποινῇ ἀποδολῆς νὰ ὑποστοῦν ἐξετάσεις γιὰ νὰ πάρουν τὸ δίπλωμα διευθυντοῦ.

Ἕνα δημοψήφισμα λοιπὸν ἀποφάσισε μὲ ἀρκετὴ πλειοψηφία τὴ τροποποίηση τοῦ καταστατικοῦ, ὥστε νὰ μποροῦν νὰ γίνωνται δεκτὰ ὡς μέλη καὶ διευθυντές. Ἡ δυνατὴ ὅμως μειοψηφία ποῦ ὑπάρχει ἐνάντια σ' αὐτὴ τὴν τροποποίηση δείχνει πῶς ἡ ἐφαρμογή της θὰ γίνῃ μὲ ἀρκετὲς δυσκολίες.— Ὁ ἐξοστρακισμὸς τῶν διευθυντῶν ἦταν ἀπὸ μέρους τῆς ὁμοσπονδίας ἕνα εἶδος διαμαρτυρίας ἐναντίον τῶν ἐξετάσεων. Ἔτσι ὑπάρχει κίνδυνος νέου ἀποχωρισμοῦ, ἂν μὴ τὰ γενικώτερα συμφέροντα τῶν συναδέλφων ποῦ ἐπιδάλλουν τὴν ἑνότητα παντοῦ καὶ πάντοτε, γίνουν αἰτία, ὥστε νὰ ἐπικρατήσουν φρονιμώτερες σκέψεις.

Τζ. Τς.

ΓΥΡΩ ΑΠΟ ΤΟ ΜΕΓΑΛΟ ΖΗΤΗΜΑ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΜΑΣ ΑΝΑΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ

ΙΩΝΟΣ ΔΡΑΓΟΥΜΗ (ΙΔΑ)

ΤΙ ΕΙΝΕ ΤΟ ΓΛΩΣΣΙΚΟ ΖΗΤΗΜΑ ΚΑΙ ΠΟΙΑ Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΙΔΕΙΑ

Ὁ Ἰωάννης Δραγούμης (Ἴδας) ἄλλοτε πρέσβυς στὴν Πετρούπολη στάθηκε ἕνας ἀπὸ τοὺς μαχητικωτέρους ἀπολογητὲς τοῦ δημοτικισμοῦ. Θερμὸς κήρυκας τῆς ἐθνικιστικῆς ἰδεολογίας ἔγραψε μιὰ σειρὰ ἔργα ποὺ τὰ διαπνέει δυνατὸ πατριωτικὸ αἴσθημα. Τέτοια εἶνε: «Μαρτύριον καὶ ἡρώων αἷμα», «Σαμοθράκη», «Ὅσοι ζωνανοί», «Νεοελληνικοπολισμός». Ὁ Ἰ. Δραγούμης σκοτώθηκε μὲ τὰ Ἰουλιανὰ 1920 στὴν Ἀθήνα. Παρακάνω δημοσιεύουμε ἕνα ἄρθρο του (1907) καὶ γνῶμες του (1909) γιὰ τὴ σημασία ποὺ ἔχει ὁ δημοτικισμός, ποὺ δὲν τὸν θεωρεῖ ἕνα ἁπλὸ «γλωσσικὸ ζήτημα» καὶ ποιὰ ἡ ἀνάγκη γιὰ ἐκπαιδευτικὴ μεταρρύθμιση.

Οἱ Ἕλληνες οἱ καλύτεροι, οἱ πιὸ ζουμεροί, οἱ πιὸ ζωντανοί, εἶναι ὅλοι τους δημοτικιστές, ἢ εἶναι ἕτοιμοι νὰ δεχτοῦνε τὴ δημοτική. Τί πάει νὰ πῆ αὐτό; Μήπως τὸ ζήτημα τὸ γλωσσικὸ δὲν εἶναι μόνο γλωσσικὸ;

Μὲ τὸ νὰ πληθαίνουν κάθε ὥρα οἱ δημοτικιστές, μήπως σημαίνει πὼς σιγὰ σιγὰ ἀλλάζει τὸ μυαλὸ τῶν Ἑλλήνων, κι' ἀρχίζει καὶ νοιώθει πράγματα ποὺ δὲν τὰ ἔνοιωθε πρίν;

Τί γίνεται;

Οἱ Ἕλληνες μέρα μὲ τὴν ἡμέρα γίνονται πραγματικώτεροι, ποιὸ σύμφωνοι μὲ τὸν ἑαυτό τους, τὸν ἀληθινό, τὸν τωρινό. Ξεπετιοῦνται καὶ ξελευτερώνουνται ἀπὸ μερικὲς βαρειὲς σκλαβιές, ἀπὸ σιδερένιες φορῖσιὲς ποὺ τοὺς κάθισε ὁ φιλελληνισμὸς τῶν ξένων, ἡ ἀρχαιομανία τῶν γραμματισμένων, κι ὁ βυζαντινισμὸς τῶν Φαναριωτῶν - λαϊκῶν καὶ παπάδων.

Οἱ φιλέλληνες καὶ οἱ γραμματισμένοι μᾶς εἶπαν πὼς εἴμαστε Περικλῆδες, Θεμιστοκλῆδες, Σωκράτηδες, Ἀριστοτέληδες καὶ Σοφοκλῆδες. Μᾶς μασκάρεψαν μὲ κρίνη καὶ περικεφαλαῖες, μὲ δόρατα, σάνταλα, χιτῶνες, θώρακες — ὅλα χάρτινα καὶ ξύλινα, χρυσωμένα μὲ χρυσόχαρτα κολλημένα.

Τώρα ὅμως καθένας ἀγάλι ἀγάλι ξυπνᾶ καὶ λέει:

«Ὅσα μᾶς εἶπαν εἶναι λοιπὸν ψευτιές, θέλουμε μεῖς ἀλήθεια. Οἱ Φιλέλληνες, οἱ Δασκαλογραμματισμένοι, καὶ οἱ Φαναριῶτες εἶπανε ψέματα στοὺς γονιούς μας καὶ ἐπειδὴ εἶταν ἁπλοϊκοὶ ἄνθρωποι τοὺς ἐπίστεψαν. Μὰ ἐμεῖς πιὰ δὲ θέλουμε νὰ γελιούμαστε. Ποῦ εἶναι ἡ ἀλήθεια; Δὲν ἤμαστε Περικλῆδες, Σοφοκλῆδες καὶ Σωκράτηδες, κάτω οἱ χάρτινες περικεφαλαῖες καὶ τὰ ξύλινα δόρατα. Αὐτὰ εἶναι ψευτιές. Ἔλα, ἂς πιάσουμε νὰ δοῦμε τί ἔχουμε καὶ δὲν ἔχουμε. Ἡ ἀρχαία γλῶσσα δὲν ὑπάρχει, εἶναι ψέμα. Τὸ σκολειὸ ποὺ μᾶς μαθαίνει πὼς ὑπάρχει, λέει ψέματα. Ἔπειτα τὸ σκολειὸ ὅλο θεωρίες μᾶς διδάσκει, ἐνῷ μεῖς θέλουμε πραγματικότητες, θετικά, πρακτικὰ πράματα.

Νὰ κάνουμε πρέπει σκολειὰ πρακτικά, ἐμπορικά, ἐπαγγελματικά, ποὺ δὲ θὰ μᾶς μαθαίνουν ἄχρηστες γνῶσες. Οὔτε καιρὸ γι' αὐτὲς ἔχουμε οὔτε ὄρεξη. Ὁ κόπος μας ἂς πάει ἀλλοῦ. ***Γλῶσσα θὰ μεταχειριζόμαστε αὐτὴ ποὺ ἔχουμε καὶ μιλοῦμε. Αὐτὴ μᾶς σώνει, ἄλλη δὲ χρειαζόμαστε.*** Ὅ,τι κι ἂν θέλουμε νὰ ποῦμε, μ' αὐτὴ θὰ τὸ λέμε. ***Ὅποιος λέει πὼς μᾶς χρειάζεται ἄλλη γλῶσσα καλλίτερη, λέει ψέματα.***

Ἡ γλωσσικὴ ἀλλαγὴ φέρνει κι ἄλλα κρυφὰ κουσούρια — χρυσὰ κι ἀτίμητα κουσούρια — σ' ὅποιον τὴν παθαίνει: ***Ἡ δημοτικὴ γλῶσσα*** εἶναι μιὰν ἀρρώστια—χρυσὴ καὶ ἀξιαγάπητη ἀρρώστια—ποὺ δὲν ἔρχεται μονάχη, παρὰ ***φέρνει μαζί της χίλια μύρια καλά***, σέρνει σωροὺς κι ἁρμαθιὲς τὶς ἰδέες, τὶς ἀντίληψες, τὰ φῶτα, τὶς σκέψες, τὰ αἰσθήματα —καινούρια, δροσερά, ἀνοιξιάτικα καὶ τί ὄμορφα! Τέτοια εἶναι, ποὺ μόνο νὰ τὰ συγκρίνεις μὲ τοὺς σωροὺς καὶ τοὺς μεγαλόπρεπους ὄγκους ὄγκους τῆς ἀρχαιοπρέπειας τῶν περασμένων γενεῶν, ἀμέσως διαγνώσεις πὼς ταῦτα εἶναι ***ψόφια***, ἐνῷ τὰ σημερινὰ εἶναι ***ζωντανά***. Καὶ ἂν θέλει ρώτημα, τί εἶναι καλύτερο ἀπ' τὰ δυό, ***ἡ ζωὴ*** γιὰ ***ἡ νέκρα***, ἂς βρεθεῖ κανεὶς νὰ πεῖ πὼς καλλίτερα ἔχει τὴ νέκρα, τὴν ἀρχαιόπρεπη, κι ἂς ἔρθει ἐδῶ μπροστά μου νὰ τὸ μολογήσει - νὰ τὸν ὀνομάσω εὐτὺς κ' ἤσυχα-ἤσυχα «***Ψοφίμι!***».

Νὰ πῶς τὸ γλωσσικὸ ζήτημα δὲν εἶναι ξερὰ ξερὰ γλωσσικὸ ζήτημα, παρὰ εἶναι κοινωνικὸ ζήτημα.

Πιστεύω πὼς; οἱ ἄνθρωποι ποὺ θὰ πρωτοσιατήσουν σὸ ἔθνος μας, σὲ τούτη τὴ γενιά, δηλαδὴ σὴ γενιὰ ποὺ φύτρωσε ὕστερα ἀπὸ τὸ 97, θὰ εἶναι ὅλοι οἱ δημοτικιστές, δηλωμένοι, ἢ ἕτοιμοι γιὰ νὰ δεχτοῦν τὴ ζωντανὴ, τὴ δημοτικὴ γλῶσσα.

* * *

... Τὸ σκολειὸ πού, ἀφημμένο στὴν ***ἀδειανὴ*** σοφία καὶ διάκριση τῶν γραμματισμένων, μορφώνει τάχα τὸν Ἕλληνα, ἐνῷ τὸν ***ἀποστραβώνει*** καὶ τὸν ***παραμορφώνει*** ἀλήθεια, τὸ σκολειό μας εἶναι τὸ χαραχτηριστικώτερο καὶ τὸ χειρότερο σημάδι τῆς κατάντιας τοῦ μυαλοῦ μας, τὸ σκολειὸ ποὺ φροντίζει νὰ τὴ φορτώσει καὶ στὰ παιδιά μας, γιὰ νὰ μὴν τύχει καὶ χαθεῖ, μόνο νὰ ζήσει ἡ στραβομάρα αὐτὴ εἰς αἰῶνα τὸν ἅπαντα!

Καὶ γιατί;

1) ***Σκοπὸ*** ἔβαλε τὸ σκολειό, ἀπὸ τὸ δημοτικὸ στὸ Πανεπιστήμιο, ***νὰ μάθει τοῦ παιδιοῦ μιὰ γλῶσσα*** καὶ μάλιστα ***πικρή***, γιὰ νὰ τὴν κάνει μὲ τὸν καιρὸ δική του γλῶσσα. Ἐνῷ κάθε γλῶσσα δὲν μπορεῖ νὰ εἶναι τίποτα ἄλλο, παρὰ ***ὄργανο*** καὶ ὄχι σκοπὸς τῆς διδασκαλίας. Ἡ γλῶσσα στὸ σκολειὸ πρέπει νὰ εἶναι ***μέσο*** γιὰ νὰ μάθουμε ἄλλα πράματα.

2) Ἐξὸν ἀπὸ τὸν τρομερὸ καὶ ἄσκοπο κόπο ποὺ ἐπιβάλλει στὸ παιδί, νὰ μάθει δηλαδὴ μιὰ γλῶσσα ποὺ δὲν εἶναι δική του, καὶ νὰ τὴ βάλει στὴ θέση τῆς δικῆς του, παραφορτώνει κιόλας καὶ παραγεμίζει τὸ μυαλὸ τοῦ παιδιοῦ μ' ἕναν ἁρμαθὸ ἄταχτες, περιττὲς κι ἀσύνταχτες γνῶσες, μὲ τὸ σκοπὸ νὰ κάνει τὸ παιδὶ ἄξιο γιὰ τί νομίζετε; Γιὰ νὰ ***ἀνεβεί σὲ ἀνώτερα σκολεῖα***. Καὶ ποιὰ ἡ ἀνάγκη νὰ πᾶν σὲ ἀνώτερα σκολειὰ ὅλα τὰ Ἑλληνόπουλα, ὁ ζευγολάτης, ὁ ἐργάτης, ὁ ναυτικός, ἡ χωριάτης; Ἡ γλῶσσα δὲν τοὺς ἄφησε νὰ τὸ στοχαστοῦν. Ἕνας πολὺ σπουδαῖος λόγος γιὰ νὰ πᾶν σὲ ἀνώτερα σκολειὰ ὅλοι οἱ Ἕλληνες, εἶναι γιὰ νὰ μπορέσουν νὰ ***ξεμάθουν τὴ γλώσσα τους ὁλότελά*** καὶ νὰ ἀπομάθουν τὴν ἀττικὴ διάλεχτο. Ἂν ἦταν δυνατό, θὰ ἀνάγκαζαν οἱ δασκάλοι τὸν Ἕλληνα νὰ μὴν πάψει ποτὲ νὰ πηγαίνει στὸ σκολειὸ ὡς ποὺ νὰ γίνει ἀρχαῖος λίθος ἢ μούμια. Καὶ οἱ γνῶσες αὐτὲς ὅλες, ποὺ ἀπαθηκεύει ὁ Ρωμιὸς ἀνάκατα στὸ μυαλό του, μαζεύοντάς τες ἀπὸ τὰ σκολειά του, εἶναι μιὰ μεγάλη φουσκαλίδα, ποὺ ἀφοῦ σκάσει ἀφίνει τὸ μυαλό του ἄδειο. Καὶ ἄν, κατὰ περίσταση, δὲ σκάσει, ἐξακολουθεῖ νὰ φουσκώνει, καὶ ἀποβλακώνει ἢ ἀποστραβώνει τὸν ἄνθρωπο. Εἶναι ἄραγε ἀνάγκη νὰ ποῦμε, ὅτι σκοπὸς κάθε σκολειοῦ εἶναι νὰ δίνει τοῦ παιδιοῦ λίγες μὰ στερεὲς γνῶσες, ἀνάλογες μὲ τὶς ἀνάγκες του, δηλαδὴ μὲ τὴ ζωὴ ποὺ θὰ κάνει τὸ καθένα ἄμα μεγαλώσει; Καὶ νὰ τοῦ ξυπνάει ἀκόμη μέσα του ὅ,τι ἱκανότητες τυχαίνει νὰ ἔχει;

3) Καὶ εἶναι βέβαια, ἀκόμη καὶ τώρα τελικὸς σκοπὸς τῆς παιδείας, τὸ νὰ μάθει ὁ Ρωμιὸς τὴν ἀττικὴ γλῶσσα, γιὰ νὰ γίνει στὸ τέλος ἀρχαῖος Ἕλλην, μὰ τώρα ποὺ ἔβαλαν νερὸ στὸ κρασί τους οἱ δασκάλοι, προσπαθοῦν νὰ φτιάσουν στὸ ἀποτέλεσμα αὐτὸ ἀπὸ ἄλλο δρόμο. Εἶδαν πὼς ἀπότομα δὲν μπορεῖ νὰ γίνει ἡ μεταμόρφωση, ἀφότου πέθανε μάλιστα κι ὁ Ὀβίδιος, καὶ στοχάστηκαν νὰ τὴν καταφέρουν σιγὰ κι ἀγάλι ἀγάλι, μὲ τέχνη καὶ διπλωματία δασκαλοπαπαδιστική. Ἀνάμεσα στὴ ζωντανὴ καὶ στὴν πεθαμένη ἔβαλαν ***μιὰν ἄλλη γλῶσσα***, ἕνα ἀνακάτωμα ἀπὸ ζωντανὰ καὶ πεθαμένα κομματάκια. Καὶ ἀνάγκασαν τὸ παιδὶ νὰ μάθει πρώτα αὐτήν, καὶ ἀπ' αὐτὴ σιγὰ σιγὰ ὕστερα, ὁλοένα προσθέτοντας, μὲ τὴν ἴδια τέχνη καὶ διπλωματία, πεθαμένα στοιχεῖα καὶ ἀφαιρώντας ζωντανά, νὰ φτάσει ***στὴ νεκρικὴ τελειότητα***. Ἡ μέση αὐτὴ γλῶσσα, ποὺ ἔγινε καὶ ἡ ἐπίσημη γλῶσσα τοῦ κράτους, — φυσικὴ γλῶσσα ἑνὸς τραγελαφικοῦ κράτους, — λέγεται «καθαρεύουσα» καὶ θὰ ἦταν καλύτερα νὰ λεγόταν «***βρῶμα***».

Ἐπειδὴ τώρα, τὸ παιδὶ ξέρει καὶ ***τρίτη*** ἑλληνικὴ γλῶσσα, ***τὴ γλῶσσα τῆς μάνας του*** (τὸ εἰδεχθὲς ἐκεῖνο καὶ βαρβαρικὸν ἰδίωμα»), ποὺ ὁ δάσκαλος πολεμάει καλὰ καὶ σώνει νὰ τοῦ τὴν ξεριζώσει, καὶ ποὺ μοιάζει βέβαια ἐξωτερικῶς ὀρθογραφικῶς καὶ φθογγολικῶς μὲ τὴ γλῶσσα τὴν ἀττική, ποὺ γυρεύει στὸ τέλος νὰ τοῦ τὴν μπίξει στὸ μυαλό, μπερδεύει ὅλες αὐτὲς τὶς γλῶσσες μέσα στὸ μυαλό του τὸ παιδί, καὶ σὰ βγεῖ ἀπὸ τὸ σκολειὸ ***τὶς μεταχειρίζεται καὶ ὅλες μαζὶ καὶ καμιά***. Τὸ τί ***σαλάτα*** γίνεται στὴν ὁμιλία, στὸ γράψιμο καὶ λοιπὸν ***στὸ μυαλὸ τοῦ νέου*** Ρωμιοῦ, εἶναι ἀφάνταστο. Δηλαδὴ ***δὲν τὸ φανταζόμαστε*** ἐμεῖς ποὺ τὸ βλέπουμε κάθε μέρα καὶ τὸ ἔχουμε γιὰ πολὺ φυσικό, καὶ μάλιστα γιὰ τὸ μόνο σωστό. Ἔτσι ἔπρεπε νὰ εἶναι. Ἀμήν. Ἔπειτα ἕνας ποὺ κάνει τόσον κόπο, ὅλα τὰ νειάτα του, γιὰ νὰ μάθει κάτι, ἀφοῦ τὸ κουτσομάθει καὶ νομίσει πιὰ πὼς τὸ καλοξέρει, εἶναι περήφανος φυσικὰ γι' αὐτὸ καὶ δὲ θὰ θελήσει ποτὲ νὰ παραδεχτεῖ (ἐξὸν ἂν εἶναι ἔξυπνος) ὅτι ὅλοι αὐτοὶ οἱ κόποι ποὺ ἔκανε πᾶν χαμένοι καὶ

αὐτὰ ποὺ ἔμαθε ὄχι δὲν εἶναι τέλεια, παρὰ εἶναι χειρότερα κι ἀπὸ τὴ νοῦλα. Γι' αὐτὸ βλέπουμε τὶς «Ἀρσακειάδες» καὶ τὶς «Ζαππίδες», καθὼς τὶς λένε, νὰ περπατοῦν τόσο περήφανες στὸ δρόμο καὶ νὰ ἔχουν τόσες ἀπαιτήσεις γιὰ γαμπροὺς ἀντάξιους τῆς καθαρεύουσας, ποὺ αὐτὲς πιὰ τὴν ἔχουν ξεσκολισμένη. Γι' αὐτὸ βλέπουμε καὶ τοὺς νέους ὑφηγητὲς τοῦ πανεπιστημίου νὰ κοκορεύονται τόσο καὶ νὰ περνοῦν γιὰ τέλειοι γαμπροί, ποὺ μόνο ἡ προῖκα τοὺς λείπει.

Ἡ γλώσσα αὐτὴ ὡς τόσο, ἡ νεοελληνική, ποὺ καταντᾶ νὰ μᾶς ἀφήσει στὸ μυαλό μας τὸ σκολειὸ (χωρὶς νὰ ἔχει μάλιστα σκοπὸ αὐτὴν νὰ μᾶς μάθει), καὶ μᾶς τὴ συμπληρώνει ἡ σπουδαία ἐφημερίδα καὶ ὁ σπουδαιότερος ρήτορας, λέγεται Βαβυλωνία! Γλώσσα ***χωρὶς χρῶμα***, ἢ χαμαιλέοντας, ***γλώσσα χωρὶς σύνταξη δική της*** ἢ φραγκατικὴ φρασεολογία, γλώσσα ***δίχως γραμματικὴ ὁρισμένη*** ἢ ἀστοιχείωτη, γλώσσα ***δίχως ζωὴ*** ἢ τεχνητή, ***δίχως πνεῦμα*** ἢ ἀνόητη, καὶ χωρὶς νόημα ἢ βλαβερή, - ὄχι γλώσσα παρὰ ***παρὰ ἄρνηση κάθε γλώσσας***, γιατὶ οὔτε τὴν ἀττικὴ μαθαίνουμε, οὔτε τὴ γλώσσα τῆς μάνας μας μᾶς ἀφίνουν, ποὺ μᾶς τὴ βρωμίζουν ἀδιάντροπα, οὔτε κἄν τὴ φράγκικη, αὐτὴ τὴ γλώσσα ποὺ δὲν εἶναι γλώσσα, αὐτὴν ἀφίνουν σὰν κατακάθι στὸ μυαλό μας τὰ σκολειὰ τοῦ Γένους. Μὰ τὸ χειρότερο ἀποτέλεσμα δὲν εἶναι ἡ γλώσσα καθαυτό.

Τὸ χειρότερο εἶναι ἡ σαλάτα τοῦ μυαλοῦ, ὅπου μαζεύονται καὶ παλεύουν ἀναμεταξύ τους οἱ λέξεις, καὶ ἑπομένως τὰ νοήματα, καὶ βρίσκεται ἡ λέξις συνήθως νὰ μὴν ἀντιπροσωπεύει κανένα νόημα, τόσα πολλὰ νοήματα ἀλλάζει κάθε στιγμή, σύμφωνα μὲ τὴν ἐλεύθερη θέληση τοῦ κάθε γραμματισμένου . . . .

Καὶ τὸ μυαλὸ τοῦ Ρωμιοῦ συνήθισε ἔτσι, ἀπὸ τὸ περίφημο σκολειὸ καὶ ἀπὸ τοὺς λόγους τῶν ρητόρων καὶ τὰ ἄρθρα ἐφημερίδων, στὴν ***εὔκολη σκέψη***, δηλαδὴ στὴν ***ἄρνηση τῆς σκέψης***, καὶ τεμπελιάζει καὶ δὲ στοχάζεται τίποτα ἀληθινά, ἀφοῦ φτάνει νὰ βάζει κανεὶς λέξες τὴ μιὰ κοντὰ στὴν ἄλλη χωρὶς λόγο, σειρὰ καὶ ἀφορμή, καὶ νὰ γεμίζει τὸν ἀέρα μὲ ἤχους ἢ τὸ χαρτὶ μὲ μυγοχέσματα, γιὰ νὰ λέγεται γραμματισμένος, σοφὸς ἢ ἐπιστήμονας γιὰ νὰ βρεῖ νύφη μὲ προῖκα ἢ γιὰ νὰ γίνει ρήτορας στὴ Βουλὴ τῶν Ἑλλήνων . . . . . .

Ὁ στοχασμὸς καταργεῖται, δὲ χρειάζεται. ***Ἡ λογικὴ*** ἀναποδογυρίζεται, εἶναι περιττή.

Ὁ συλλογισμὸς εἶναι σειρὰ φράσες ποὺ περπατοῦν κοντὰ καὶ καταπόδι, σὰν κανένα καραβάνι καμῆλες στὴν ἔρημο, ἡ μιὰ κατόπι ἀπὸ τὴν ἄλλη, καὶ τὶς σέρνει, ποιὸς φαντάζεστε; Ἕνας γαΐδαρος! Ἡ ἔρημος εἶναι τὰ μυαλό μας. Ὁ γαΐδαρος ἡ λογική μας. Καὶ τὸ σύνολον ὑποκρισία καὶ ψευτιὰ καὶ ἀδιαντροπιὰ καὶ κολοκύθια μὲ τὴ ρίγανη!

Ἔτσι κατάντησε τὸ μυαλὸ τοῦ Ρωμιοῦ, ψεύτικο ἢ κούφταλο. Ἐξαιροῦνται βέβαια οἱ . . . . . ἐξαιρέσεις, ποὺ ἢ δὲν πέρασαν ἀπὸ ἑλληνικὸ σκολειό, ἢ δὲ διαβάζουν ἑλληνικὲς ἐφημερίδες, ἢ ξέμαθαν ὅ,τι ἔμαθαν, ἢ τὰ πέταξαν ὅλα ἀπὸ πάνω τους καὶ ξανάκαναν μόνοι τους, οἱ στοχαστικοί, τὴν ἀνατροφὴ τοῦ μυαλοῦ τους. Καὶ ἀνάμεσα σ' αὐτοὺς βλέπουμε τοὺς καλλίτερους τωρινοὺς Ἕλληνας, τὴν ἐλπίδα γιὰ τὴ μελλούμενη τύχη τοῦ ἔθνους. Μόνο πρέπει νὰ ἀνασκουμπωθοῦν αὐτοί, νὰ παραβλέψουν τὶς ψιλοκοπιὲς ποὺ τοὺς χωρίζουν, νὰ τινάξουν τὴν τεμπελιὰ ἀπὸ πάνω τους, νὰ ἑνωθοῦν, νὰ θεωρήσουν ***κοινωνικὸ ζήτημα σοβαρὸ*** τὸ ζήτημα τῆς γλώσσας ποὺ θὰ μεταχειρίζεται στὸ ἑξῆς τὸ ἔθνος στὰ σκολειά του καὶ παντοῦ, νὰ προσπαθήσουν μὲ κάθε τρόπο νὰ ἀφανίσουν ***τὴ σχεδὸν τραγικὴ ἐπιρροὴ τῶν γραμματισμένων***, καὶ νὰ ξαναδώσουν στὸν Ἕλληνα τὴν καθαρὴ συνείδηση πὼς ὁ ἑαυτός του εἶναι πάλι καλύτερος ἀπὸ κάθε πεθαμένο πρόγονο, ὅσο μεγάλος καὶ νὰ εἶναι, ἀφοῦ τὸ λέει μάλιστα καὶ ὁ ἐκκλησιαστής: «***κάλλιο σκύλος ζῶντανός, παρὰ νεκρὸ λιοντάρι***»! . . .

ΕΝΑ ΑΠΟΧΑΙΡΕΤΙΣΤΗΡΙΟ ΜΑΘΗΜΑ

Τὴν περασμένη Τρίτη ὁ κ. Μ. Τριανταφυλλίδης ἔκαμε στὴν αἴθουσα τοῦ Συλλόγου τῶν ὠφελίμων βιβλίων τὸ τελευταῖο ἀποχαιρετιστήριο μάθημά του γιὰ τοὺς μετεπαιδευομένους δημοδιδασκάλους στὸ Πανεπιστήμιο. Ὑπέροχος ὁ εὐγενὴς ἰδεολόγος, ὅπως ὑπέροχη εἶνε ἡ Ἰδέα, τῆς ὁποίας, εἶνε ὁ φανατικὸς Ἀπόστολος καὶ τὴν ὁποία λατρεύουν ὅλοι, ὅσοι κατώρθωσαν νὰ μιλήσουν μὲ τὴν ψυχὴ τοῦ καταδικασμένου ἀπὸ τὸ λογιωτατισμὸ στὴν ἀμάθεια Λαοῦ μας καὶ νὰ νοιώσουν καὶ νὰ πιστέψουν, ὅτι ἡ πνευματικὴ ἀνάπτυξις δὲν εἶνε τιμάριο μιᾶς μερίδας προνομιούχων ἀλλὰ πρέπει νὰ γίνῃ κτῆμα τοῦ λαοῦ, μίλησε στοὺς συγκεντρωμένους δημοδιδασκάλους μὲ τὸν πόνο καὶ τὴν εἰλικρίνεια, ποῦ χαρακτηρίζει τὸν κάθε εὐγενῆ Ἰδεολόγο, Ἀπάνω ἀπὸ κάθε προσωπικὴ προκατάληψη ἀπάντησε μὲ λόγια μετρημένα ὁ κ. Τριανταφυλλίδης σ' ὅλες τὶς συκοφαντίες, ποῦ πετιοῦνται ἀπάνω στὸ δημοτικισμὸ ἀπὸ τοὺς περίφημους γλωσσαμύντορας, οἱ ὁποῖοι μὴ ἔχοντας κανένα ἄλλο σοβαρὸ ἐπιχείρημα γιὰ νὰ καταπολεμήσουν τὸ δημοτικισμὸ στὸ ἴδιο πάντα μοτίβο κατηγοροῦν τοὺς δημοτικιστὲς γιὰ ἀθέους καὶ ἀπάτριδες καὶ βροντοφώνησε πὼς ὁ δημοτικισμὸς εἶνε μόνο μιὰ Ἰδέα, ποῦ ἀποβλέπει στὸ βγάλσιμο τοῦ Ἔθνους μας ἀπὸ τὴν ἀγραμματοσύνη στὴν ὁποία ἦταν καὶ εἶνε ὡς τώρα βυθισμένο μὴ ἔχοντας καμμιὰ σχέση μὲ ἀθεΐες καὶ κομμουνισμούς. Τὰ λόγια τοῦ κ. Τριανταφυλλίδη συγκίνησαν τοὺς ἀκροατές, μερικοὶ ἀπὸ τοὺς ὁποίους δὲ μπόρεσαν νὰ κρατήσουν τὰ δάκρυά τους.

Ἀφοῦ τελείωσε ὁ κ. Τριανταφυλλίδης, ἕνας συνάδελφος τὸν ὁποῖο συγχαίρω γιὰ τὴν αὐθόρμητη πρωτοβουλία του, προσφωνῶντας τὸν κ. Τριανταφυλλίδη στὴν ἀρχὴ σὲ ἄπταιστο καθαρεύουσα ἐβεβαίωσε αὐτὸν γιὰ τὴν ἐκτίμηση τῶν συναδέλφων· ἔπειτα ὅμως, ἴσως χωρὶς νὰ τὸ θέλῃ, μπέρδεψε μέσα στὴ προσφώνησή του κάτι μύδρους γιὰ κομματικὴ ἐκμετάλλευση τῆς Ἰδεολογίας. Ἂς μοῦ ἐπιτρέψῃ ὁ συνάδελφος νὰ τοῦ πῶ μ' ὅλη τὴ συναδελφικὴ εἰλικρίνεια, ὅτι αὐτοὶ οἱ μύδροι δὲν εἶχαν καθόλου τὴ θέση τους στὴ προσφώνησή του, ποῦ δὲν ἔπρεπε νὰ ξεφύγῃ ἀπὸ τὰ ὅρια τοῦ ἁπλοῦ χαιρετισμοῦ σ' ἕναν καθηγητή, ποῦ μᾶς ἀποχαιρετοῦσε μὲ πόνο καὶ εὐγενεῖς παλμούς. Δικαίωμα τοῦ συναδέλφον εἶνε νὰ εἶνε καθαρευουσιάνος καὶ ἀρχαϊστὴς ἀκόμα καὶ ἡ ἰδεολογία του μοῦ εἶνε σεβαστή. Λὲν ἦταν ὅμως κατὰ τὴ γνώμη μου δικαίωμά του, ἐφ' ὅσον ἄρχισε καὶ τελείωσε μὲ τὸ «***πιστεύσατέ μας***» καὶ ὄχι μὲ τὸ ***πιστεύσατέ με***, νὰ πῇ, ὅσα εἶπε γιὰ κομματισμούς· καὶ εἶμαι βέβαιος πῶς αὐτὸς πρῶτος τὸ κατάλαβε αὐτό, ὅταν εἶδε πὼς οἱ μισοὶ ἀπάνου κάτου συνάδελφοι ἔφυγαν ἀπὸ τὴν αἴθουσα, μόλις ἄρχισε «νὰ ἐκτοξεύῃ τοὺς πυριφλεγεῖς μύδρους του».

Μετεκπαιδευόμενος Δημοδιδάσκαλος

ΑΓΑΠΗ ΠΡΟΣ ΤΑ ΔΕΝΔΡΑ

Ἐγκύκλιος τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν δημοτικῶν σχολείων Αἰγιαλείας — Καλαβρύων.

Πρὸς τοὺς κ. κ. διδασκάλους καὶ διδασκαλίσσας τῆς περιφερείας μας.

Εἶναι γνωστὸν ὅτι ὁ Ἕλλην δὲν ἀγαπᾷ τὸ δένδρον. Δὲν ἀγαπᾷ δηλ. τὸν πλοῦτον, τὴν ὡραιότητα, τὴν ὑγείαν. Εἰς τοῦτο πρέπει νὰ ἀντιδράσῃ τὸ σχολεῖον καὶ νὰ ἐμφυτεύσῃ εἰς τοὺς μαθητὰς τὴν ἀγάπην πρὸς τὸ δένδρον. Διὰ τοῦτο παρακαλοῦμεν νὰ γείνῃ τὸ ἑξῆς. Τὴν 15 Φεβρουαρίου τὴν 2 ὥραν μ. μ. νὰ γείνῃ εἰς ὅλα τὰ σχολεῖα μάθημα ἰδιαίτερον περὶ δένδρου, τῶν ὠφελειῶν αὐτοῦ καὶ νὰ συστηθῇ εἰς τοὺς μαθητὰς νὰ προμηθευθοῦν ἀπὸ ἓν νεαρὸν δένδρον, εἴτε καλλωπιστικὸν εἴτε καρποφόρον καὶ τὴν 20 Φεβρουαρίου ὥραν 4 μ. μ. νὰ τὸ φυτεύσῃ ἕκαστος μαθητὴς ὅπου θέλει εἰς τὸν κῆπον τοῦ σχολείου εἰς τὸν ἰδικόν του κῆπον ἢ ἔστω καὶ εἰς ξένον κῆπον. Ἀρκεῖ νὰ φυτευθῇ ἓν δένδρον. Θὰ φροντίζουν δὲ καὶ διὰ τὴν συντήρησίν των εἰς τὸ μέλλον.

Θὰ ἦτο εὐχῆς ἔργον ἐὰν ἐπανελαμβάνετο τοῦτο κατ' ἔτος, ὥστε νὰ καταστῇ ἐκπαιδευτικὸν ἔθιμον. Μόνον πρακτικῶς ἐνεργοῦντες δυνάμεθα νὰ δημιουμιουργήσωμεν καλὰς ἕξεις.

Καλάβρυτα 8 Ἰανουαρίου 1926.

Ὁ Ἐπιθεωρητὴς

Π. Δ. Παναγόπουλος

ΑΝΑΓΚΑΙΟΣ ΕΠΑΙΝΟΣ

Λαμβάνω ἀφορμὴν ἐκ τῆς δημοσιευθείσης εἰς τὸ Δ. Β. ἐγκυκλίου τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τοῦ σχολείου Γορτυνίας καὶ Μεγαλουπόλεως κ. Π. Στεφανάκου, διὰ τῆς ὁποίας οὗτος συνιστᾷ πρὸς τοὺς διδασκάλους τῆς περιφερείας του τὴν συλλογὴν ἐράνων ὑπὲρ τοῦ ταμείου Ἀ. Ἀ. θεωρῶ ἀναγκαῖον νὰ καταστήσω γνωστὴν τὴν δρᾶσιν τοῦ ἐν λόγῳ Ἐπιθεωρητοῦ, ἐκ τῆς ὁποίας ἀποδεικνύεται ἡ πάντοτε καὶ πρὸς πᾶσαν κατεύθυνσιν προσήλωσις αὐτοῦ εἰς τὸ καθῆκον, τόσον ὡς προϊσταμένου τῆς Ἐκπαιδεύσεως, ὅσον καὶ ὡς μέλους τοῦ διδασκαλικοῦ σώματος.

Πρὸς τοῦτο παρέχω ὡρισμένα στοιχεῖα, τὰ ὁποῖα συνεκομίσθησαν καθ' ἣν ἐποχὴν ἐκρίθη ἐπιβαλλομένη ἡ ἐπέμβασις τῆς Ὁμοσπονδίας μας ὑπὲρ αὐτοῦ ἐν τῷ ἀγῶνί του ὑπὲρ τῆς διδασκαλικῆς ὑπολήψεως.

Τὸ Ἐκπαιδευτ. Συμβούλιον, κατὰ τὸ 1922, ἐπαινεῖ τὸν κ. Στεφανάκον ὡς Ἐπιθεωρητὴν Ζακύνθου διὰ τὴν εὐσυνείδητον καὶ προσεκτικὴν αἰτιολογίαν, τὴν ὁποίαν προτάσει πάσης προτάσεώς του κατὰ τὰς εἰσηγήσεις του.

Κατὰ τὸ 1923, δι ἄλλης πράξεως, τὸν χαρακτηρίζει ἐπιμελῆ καὶ δραστήριον.

Τὸ αὐτὸ Συμβούλιον, κατὰ τὸ 1925, ἐγκρίνει ὡς δεξιὰς καὶ ἀποτελεσματικὰς τὰς ἐνεργείας του καὶ θὰ ἠύχετο ἵνα καὶ ἄλλοι Ἐπιθεωρηταὶ εἰς ὁμοίους εὑρισκόμενοι ἐκπαιδευτικοὺς ὅρους, ἡμιλλῶντο ὡς πρὸς τὰς ἐνεργείας του τὸν Ἐπιθεωρητὴν Νάξου κ. Π. Στεφανάκον.

Τὸ δὲ Ὑπουργεῖον, κατὰ τὸ 1925, ἐγκρίνει πάσας τὰς λίαν εὐστόχους ἐνεργείας του, ὡς Ἐπιθεωρητοῦ Γορτυνίας καὶ Μεγαλουπόλεως, καὶ ἐκφράζει πρὸς αὐτὸν εὐαρέσκειάν του.

Ἀλλὰ καὶ ἡ συμβολὴ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τούτου εἰς τὸν διδασκαλικὸν ἀγῶνα πρόκειται ὡς ὑπόδειγμα εἰς ὅλους τοὺς συναδέλφους του, οἱ ὁποῖοι θέλουν νὰ λέγωνται συνεργάται τοῦ δημοδιδασκάλου.

Ἐν Λήμνῳ, κατὰ τὸ 1920, συνέτεινεν εἰς τὴν διοργάνωσιν τοῦ διδασκαλικοῦ

ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ
ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΟΥΣ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

Είς τούς πρωτοβαθμίους Πειραιεϊς οί ὁποῖοι συγχαίρουν τὸν κ. Ὑπουργὸν διὰ τὴν ἐκκαθάρισιν τοῦ Κλάδου ἀπὸ τοὺς δημοτικιστάς—διότι αὐτοὺς ἐννοεῖ καὶ ἂς μὴ κρύβωνται—ἔχομεν ν' ἀπαντήσωμεν τὰ ἑξῆς:

Κατὰ τὴν γενικὴν συνέλευσιν τῶν μελῶν τοῦ Συλλόγου τῶν ἀρρένων δημοδιδασκάλων Πειραιῶς τῆς 11ης Ἀπριλίου 1923 εἰς τὴν ὁποίαν παρευρέθησαν τριάκοντα πέντε ἐκ τῶν τεσσαράκοντα δημοδιδασκάλων ποὺ ἦσαν τότε εἰς τὸν Πειραιᾶ, συνεζητήθησαν διάφορα θέματα τὰ ὁποῖα εἶχε θέσει ἡ Διδασκαλικὴ Ὁμοσπονδία, ἐν οἷς καὶ τὸ γλωσσικόν. Ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου ἔλαβον τὸν λόγον ἀρκετοί, ἀνήκοντες καὶ εἰς τὰς δύο πολιτικὰς μερίδας. Κατὰ πόσον δ' ἡ συζήτησις αὕτη διεξήχθη ἐλευθέρως ἢ ὄχι δύνανται, προκαλούμενοι, νὰ μαρτυρήσουν πάντες οἱ παρευρεθέντες, μηδὲ τῶν μελῶν τοῦ Συμβουλίου τοῦ Συλλόγου τῶν πρωτοβαθμίων ἐξαιρουμένων. Ἀπὸ τοὺς ὁμιλήσαντας ἐπὶ τοῦ γλωσσικοῦ κανείς, μὰ κανεὶς δὲν ὑπεστήριξε τὴν Καθαρεύουσαν, ἀλλὰ πάντες ἀπροκαλύπτως ἐτάχθησαν ὑπὲρ τῆς Δημοτικῆς. Διὸ καὶ ἡ ἀπόφασις τῆς εἰσαγωγῆς τῆς Δημοτικῆς εἰς τὸ Δημοτ. σχολεῖον ἐλήφθη παμψηφεί! *Αὐτὰ λέγουν τὰ πρακτικὰ τῆς συνελεύσεως ἐκείνης.* Τώρα, ἂν τὸ συμβούλιον τοῦ ἀρτισυστάτου συλλόγου τῶν πρωτοβαθμίων ἄλλαξε γνώμη αὐτὸ εἶναι ἀτομική του γνώμη καὶ ὑπόθεση καὶ ὄχι τοῦ Κλάδου.

Ἰδοὺ οἱ διδάσκαλοι ποὺ ἦσαν παρόντες εἰς τὴν συνέλευσιν ἐκείνην:

1) Παν. Παπανικολάου. 2) Ἠλ. Παπαδημητρίου. 3) Ἀγγ. Σπιτσιέρης. 4) Τιμολ. Σταυρόπουλος. 5) Δημ. Γρηγοράτος. 6) Ἰωάν. Καίσαρης. 7) Λουκᾶς Καλπίρης. 8) Νικ. Κελεμένης. 9) Ἀντων. Κέκος. 10) Ἀναστ. Κυριακάκος. 11) Γεωρ. Μαντζαγριώτης. 12) Σπ. Ράκας. 13) Παν. Λαμπολιάς. 14) Νικ. Θαλασσινός. 15) Θεόδ. Σούμας. 16) Νικ. Μπουρούνης. 17) Δημ. Οἰκονομόπουλος. 18) Ἀντ. Κασούδης. 19) Ἀγαπ. Ἀραράς. 20) Σπ. Λεύσης. 21) Χρ. Ζωγράφος. 22) Παν. Ἀλεξόπουλος. 23) Ἐπαμ. Παπαμιχαήλ. 24) Ἰωάν. Συκώκης. 25) Σταμ. Σταματάκος. 26) Πέτρ. Κουρετζῆς. 27) Ἰωάν. Βλατῆς. 28) Μιλτ. Κανελλόπουλος. 29) Δημ. Κωτσάκης. 30) Γερασ. Γρηγοράτος. 31) Γεώρ. Ἀργυρόπουλος. 32) Γεώρ. Βαμβακούσης. 33) Γεώρ. Δουρζούτης. 34) Ἀνδρ. Ἀρχιμανδρίτης. 35) Σπυρ. Μένταυλος.

ΕΠΙΣΗΜΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ

Διορισμοί

Ἑλένη Χαραλαμπίδου Ἀλικιανοῦ, Μαρία Καστρίτου Ροδοβανίου, Πέτρος Καραγκιόζης Ματαράγκα, Σεραφεὶμ Καληνὸς Λεοντίνου, Μιχ. Μποναλέτος Ἀσπρονερίου, Γεώργ. Μπελεγρης Κεράσου, Ζηνοβία Σακελλαρίου Ὀρεστιάδος, Χαρ. Τσερπινίδης Σοφικοῦ, Παν. Χαμπαρίδης Κριοῦ, Εὐγ. Ἀργυρόπουλος Βουρκέτης, Εὐστ. Ἀρματᾶς Καχράσκος Σερρῶν, Χαρ. Διαμαντάκος Βλυχάδας, Δημ. Κρίσπης Ὀρμανλῆ, Στυλ. Γραφειάδου Μιναρὲ—Τσιφλίκη, Ἰφ. Καλαίμη Ζιρνόβου, Χαρ. Κουτσιλέρης Κουμανιτσίου, Ἄστρης Κωνσταντίνου Σατικλῆς, Παν. Διονυσόπουλος Κουλόβου, Παν. Καλογερόπουλος Γαμπρόβου, Ἰωάν. Κούτρας Λοφτίσης, Γεώργ. Καρδαρᾶς Λάλια.

Μεταθέσεις

Πηνελόπη Καγκάκου εἰς κάκουνα Λουριά, Κυριακὴ Παπαδοπούλου εἰς Ἀγόριανην, Ἀγ. Παπαπολυχρονίου εἰς Ἄνω—Καρυᾶς, Μιχ. Βαρκᾶς εἰς Βρετεμπούγαν, Ἀργυρὼ Ἀνδρεώδου εἰς Μπαρακήτια, Νικ. Τασόπουλος εἰς Χρυσοχώριον, Βαρυτίμη Μικροπούλου εἰς Παλαιόκαστρον, Βασίλειος Παπακωνσταντίνου εἰς Κοντατόν, Γεώργιος Γεωργειάδης εἰς Λειβάδιον, Ἀθ. Παπανικολάου εἰς Λειβάδιον, Εὐτυχία Παρασκευᾶ εἰς Λειβάδιον, Γλυκερία Καλαμπαλίκου εἰς Λειβάδιον, Γεώργιος Μπουροζήκας εἰς Κοκκινόπλον, Κωνστ. Παλάγκας εἰς Κοκκινόπλον, Ἠλίας Νικολαΐδης εἰς Κοκκινόπλον, Μαρίκα Καταπόδη εἰς Κοκκινόπλον, Βασίλειος Μπελάλης εἰς Νεοχώριον Πανεϊκου, Ἀσημίνα Παπαδημητρίου εἰς Ἀνδραβίδαν, Σοφία Πλατωτάρη εἰς θηλέων Εὐφημιανῶν, Χαρίκλεια Τζαβάρα ἀρρένων εὐφημιανῶν, Νικ. Μορτάκης εἰς Κουράντα, Εὐαγγελία Βασιλάκου εἰς Ἀθήνας, Νικόλ. Ράπτης εἰς Δουμένας, Παναγ. Ροδοπούλου εἰς Πετσάκου, Ἀγγελικὴ Ρούβαλη εἰς Μαμουσίαν, Κωνστ. Κοροντζῆς εἰς Πέρα Μαχαλᾶ, Θεοδ. Πασᾶς εἰς Λαβούριον, Χαράλαμπος Μπουρδέκας εἰς Βασιλικόν, Μαρία Οἰκονόμου εἰς Παναρέτι, Πέτρος Τουφᾶκος εἰς Βάθειαν, Παναγ. Κυριακόγγονα εἰς Δρύαλον, Χρυσῆ Τζοάνου εἰς Δουβραινῶν, Στέφανος Παπαγεωργόπουλος εἰς Βελούσιον, Ἀριστομ. Παπαγεωργίου εἰς Ρόστιμον Εὐρυτανίας, Κωνστ. Παναγιωτόπουλος εἰς Λίσκοβον Φθιώτιδος, Ἀπόστολος Μητσᾶκος εἰς Ἀλύκας, Παναγιώτης Καραμούζης εἰς Καρέαν, Σταυρούλα Γρηγοροκάκου εἰς Κότταν.

Παραιτήσεις

Σπύρου Κατζιγιαννοπούλου Λυχνοῦ Ὑπάτης Βασιλ. Βιτσαντζῆ Β' ἀρρ. Ἐδέσσης Ἀρ. Δαδάκη 12 Θεσσαλονίκης.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Πρόεδρον Δημοδιδασκάλων Δράμαν. Ἡ Διοίκησις τῆς Ὁμοσπονδίας διεμαρτυρήθη καὶ ἐργάζεται διὰ νὰ ματαιώσῃ οἱανδήποτε περικοπὴν εἰς βάρος τῆς Ἐκπαιδεύσεως. Ἐλπίζει καὶ εἰς τὸ ζήτημα τῶν Ἐπιθεωρητῶν νὰ ἐπιτύχῃ τὸ ποθούμενον πρὸς τὸ συμφέρον τῆς Λαϊκῆς Ἐκπαιδεύσεως. Κινηθῆτε καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ζητημάτων μας.

Πρόεδρον δημ)λων Πρέβεζαν. Ἀνάγκη νὰ συμμορφωθῆτε.

Ἀπόστολον Παπαηλίαν δημ)λον Λάρισαν. Οἱ ἤδη φοιτῶντες θὰ τελειώσουν τὰς σπουδάς των. Δὲν θὰ κληθοῦν διὰ τὸ ἐπόμενον σπουδαστικόν.

Ε. Ἀθανασιάδην Δημ)λον Καστανιᾶς Βερροίας. Ἡ ἄδεια ἐκδόσεως ἐφημερίδος δίδεται ἀπὸ τὴν Διοικητικὴν ἀρχὴν τοῦ τόπου. (Διοίκησιν ἢ Ὑποδιοίκησιν.

Ν. Βογιατζῆν δημ)λον Βόλον. Κατόπιν τῆς τελευταίας ἀποφάσεως τῆς Κυβερνήσεως περὶ Οἰκονομιῶν ἀπαγορεύονται οἱ διορισμοί. Ἀλλ' ἀνεξαρτήτως τούτου τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον Λαρίσης ἐπιμένει νὰ μὴ αναδιορισθῆτε.

Χαράλαμπον Ἀντωνόπουλον Δημ)λον Ὑμηρᾶ Λεονταρίου. Σᾶς ἐχορηγήθη κατὰ παράτασιν μηνιαία ἀναρρωτικὴ ἄδεια σταλεῖσα εἰς τὸν κ. Ἐπιθεωρητὴν ὑπ' ἀριθ. 58628.—9—1—26 Λοιπὰ δικαιολογητικὰ νοσηλείας δὲν ἔφθασαν εἰσέτι εἰς Ὑπουργεῖον. Ὑπενθυμίζετε ὑπόθεσιν.

Παναγιωτίτσα Φωτεινιὰ διδ)σα Ἄνω Σύρου. Δυστυχῶς ἡ ἄδειά σας ἀπερρίφθη καὶ εἰδοποιήθη περὶ τούτου ὁ Ἐπιθεωρητὴς ὑπ' ἀριθ. 5844.

Ἀνέστην Μαυρίδην δημ)λον Ἀφράτων Χαλίων. Ἡ Ράμνα εὑρίσκεται εἰς τὸν Νομὸν Θεσσαλονίκης, ὑποδιοίκησιν «Κιλκίς, Κοινότητα Μοράτσα.

Βασίλ. Ν. Παπαϊωάννου δημ)λον Καρκαλίου—Γορτυνίας. Λόγῳ τῆς ἐφαρμογῆς αὐστηρῶν οἰκονομιῶν οὐδεμία προαγωγὴ σχολείου θὰ γίνῃ.

Ν. Κομνηνέαν Δημ)λον Κάμπου—Λακωνίας. Ἐνηργήσαμεν, ὑπεσχέθησαν ἐνεργήσουν σχετικῶς.

Πρόεδρον δημ)λων Πρέβεζαν. Μᾶς ἐπληροφόρησαν ὅτι ἀκόμη δὲν ἐλήφθη ἀπόφασις διὰ τὴν διάθεσιν τοῦ κληροδοτήματος. Ὡς πρὸς δεύτερον συμμορφωθῆτε πρὸς τὴν τελευταίαν ἐγκύκλιον.

Ἰωάν. Μπούραν δημ)λον Λιθαρίου. Ἁρμόδιον Τμῆμα δὲν ὑπάρχουν ἀναφερόμενα δικαιολογητικά. Ἐξηγηθῆτε σαφέστερον.

Πρόεδρον δημ)λων Ἀλεξανδρούπολιν. Ἡ αναγνώρισις τῆς ὑπηρεσίας τοῦ συναδέλφου Ράσσα ἐγίνετο καὶ ἀπεστάλη τὸ ἔγγραφο πρὸς τὸν κ. Ἐπιθεωρητὴν Ἀλεξανδρουπόλεως μὲ ἀριθ. 32708 12-8-25.

Ἠλ. Τυμβριάδην δημ)λον Βλίχ. Γενιτσῶν. Δύνασθε ἂν ἡ δη τοῦ γυμνασίου τῶν Ν. Χωρῶν καὶ τῆς ὑποδιδάλου ἰσοδυναμεῖ μὲ τὴν 4η τοῦ Γυμνασίου Παλαιᾶς Ἑλλάδος.

Γ. Ἀρβανιτόπουλον δημ)λον Παραπρασταίνης Καρδίτσης Ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως σας ἐνεργήσαμεν. Ἐντὸς τῆς προσεχοῦς ἑβδομάδος κατ' ἀνακοίνωσιν τοῦ κ. Νόρδα θὰ ἔχωμεν σαφῆ ἀπάντησιν.

Ἐζητήθησαν πληροφορίαι ἀπὸ τὸν Νομάρχην Λαρίσσης.

Γ. Σ. Παπαναγιώτου δημ)λον Κλημέντι Καίσαρη Κορινθίας. Μὲ Ἀριθ. πρωτ. 59278 9-1-1926. ἐπεστράφησαν εἰς Ἐπιθεωρητὴν Κορινθίας ἵνα ἐπισυναφθῇ ἔγγραφον διορισμοῦ.

Ἰωάν. Νάσσανδρον δημ)λον Βρασνὰ-Χαλκιδικῆς. Ἐξεδόθη τὸ ὑπ' ἀριθ. 1022-22-7-25 καὶ δραχ. 88 1023-22-7. 25 διὰ δραχ. 48 καὶ ἐστάλησαν εἰς Ταμεῖον Χαλκιδικῆς.

Πρόεδρον δημ)λων Καβάλλαν. Σχετικῶς μὲ τὸ ζήτημα τῆς σχολικῆς ἐπιτροπῆς τοῦ σχολείου Ἁγίας Βαρβάρας μετὰ τὴν διάλυσιν τοῦ Ἐκπαιδ. Συμβουλείου καὶ τὴν μὴ ἐπανίδρυσίν του δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ σᾶς πληροφορήσωμεν.

Ἰ. Νεωκορίδην δημ)λον Α'. ἀρρένων Καβάλλας Τὸ ζήτημα τοῦ διπλοῦ χρόνου ὑπηρεσίας εἶχε ἐνεργηθῇ ἀπὸ τη Διοίκησιν τῆς Ὁμοσπονδίας ἐξαρχῆς, ἐπεδόθη μάλιστα καὶ ὑπόμνημα εἰς τὸ Ὑπουργεῖον ἔκτοτε ἔκαμε ἐρώτημα εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν οἰκονομικῶν χωρὶς ὅμως νὰ δοθῇ ἀπαντήση ὡς μᾶς πληροφορεῖ ἡ ὑπηρεσία τοῦ Ὑπουργείου. Ἴσως κατόπιν τοῦ ἐρωτήματος τοῦ ἐπιθεωρητοῦ νὰ δοθῇ εὐκαιρία νὰ δοθῇ ἑρμηνεία.

Κ. Γιουλᾶτον Κάμιλλον Κοντογεννάδα. Διὰ νὰ καταστήσετε τὸ ὀκτάμηνον τῆς ὑπηρεσίας συντάξιμον ἐφ' ὅσον δὲν ἔχει ἀπόλυσιν εἶνε ἀνάγκη ἑνὸς πιστοποιητικοῦ ἐκ μέρους τοῦ τέως δήμου ἢ τοῦ Ταμίου δι' οὗ νὰ ἐμφαίνεται μέχρι ποίας ἡμερομηνίας ἐμισθοδοτήθη ἀπὸ τὸ σχολεῖον Λουκεράτων. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν καταβολὴν τῶν ὀφειλομένων ἂν ἡ ἀπόφασις ἐξεδόθη πρὸ τοῦ Ἀπριλίου τοῦ 1923 ὑποχρεοῦσθε εἰς ταύτην.

Ἰ. Ἀδαμαντίδης δημ)λον Πάτελι. Πάντα ὅσα ἀναφέρετε εἰς τὴν Ἐπιστολὴν ἡ ἐνδιαφερομένη συνάδελφος ἀνάγκη νὰ γνωρίσῃ εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Παιδείας καὶ νὰ ζητῇ τὴν διαβάθμισιν.

Διὰ τοῦ τρόπου τούτου θὰ ἀναγκασθῇ τὸ ἁρμόδιον Ἐποπτικὸν νὰ δώσῃ τὴν λύσιν.

ΤΟ ΖΗΤΗΜΑ ΤΗΣ ΔΙΑΒΑΘΜΙΣΕΩΣ

Τὴν Παρασκευὴν τὸ ἑσπέρας ὁ ὑφυπουργὸς τῆς Παιδείας κ. Μανιατόπουλος ἐδέχθη εἰς μακρὰν ἀκρόασιν τὸ Συμβούλιον τῆς Διδασκαλικῆς Ὁμοσπονδίας. Τὸ συμβούλιον ἀνέπτυξε διεξοδικῶς τὰς ἀπόψεις τοῦ Κλάδου ἐπὶ τῆς Ἐκπαιδευτικῆς καταστάσεως γενικῶς καὶ εἰδικῶς ἐπὶ τῶν μελετημένων Οἰκονομιῶν εἰς τὸ Τμῆμα τῆς Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως. Ὑπέδειξε δὲ ὅτι αἱ συνθῆκαι τῆς λαϊκῆς ἐκπαιδεύσεως δὲν ἐπιτρέπουν οἰκονομίας ἄνευ προφανοῦς καὶ σημαντικῆς βλάβης αὐτῆς, τοὐναντίον δὲ ἐπιβάλλεται ἄμεσος λῆψις μέτρων πρὸς ἐνίσχυσιν τοῦ Κλάδου καὶ ἀναγέννησιν τοῦ Λαϊκοῦ σχολείου. Ὡς ἀπαρχὴν δὲ τῶν μέτρων τούτων ὁ Κλάδος θεωρεῖ τὴν ταχεῖαν δημοσίευσιν τοῦ πρὸ ἑξαμήνου ἐκκρεμοῦντος νομοσχεδίου τῆς ὀργανικῆς διαρρυθμίσεως του, Ἐπὶ πλέον ἡ διοίκησις ἔθιξεν ὅλα τὰ συναφῆ ζητήματα διὰ τὴν προαγωγὴν καὶ βελτίωσιν τοῦ λαϊκοῦ σχολείου

Ὁ κ. Ὑφυπουργὸς παρηκολούθησε μὲ προσοχὴν καὶ ζωηρὸν ἐνδιαφέρον τὰς ἀναπτυχθείσας ἀπόψεις. Ἀπαντῶν δὲ ἐδήλωσεν ὅτι ἀναγνωρίζῃ τὴν σημασίαν καὶ ἀποστολὴν τοῦ λαϊκοῦ σχολείου. Ἕνεκα τούτου εἰς τὰ τμῆμα τῆς Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως καὶ μάλιστα ὅπως ἔχει σήμερον τοῦτο, δὲν θὰ γίνουν οἰκονομίαι βλάπτουσαι τὸ δημοτικὸν σχολεῖον. Ὅτι ἔχει μελετήσει τὸ ζήτημα τῆς διαβαθμίσεως καὶ λίαν προσεχῶς θὰ εἰσηγηθῇ εἰς τὸν κ. Πρωθυπουργὸν τὴν δημοσίευσιν τοῦ νομοσχεδίου. Αἱ οἰκονομικαὶ ὅμως συνέπεια αὐτοῦ θὰ ἀρχίσουν βραδύτερον ὅταν αἱ συνθῆκαι θὰ ἐπιτρέψουν τοῦτο.

Παράλληλα ὅμως μὲ τὸ μέτρον τοῦτο μελετᾷ καὶ τὴν ἀποκέντρωσιν τῶν ὑπηρεσιῶν. Ἡ ἀποκέντρωσις καθὼς καὶ ἡ ἀνάπτυξις τῆς Κοινοτικῆς πρωτοβουλίας διὰ τὸ σχολεῖον θὰ ἐπιφέρουν καίριον κτύπημα κατὰ τοῦ Ὑδροκεφαλισμοῦ, ὁ ὁποῖος εἶναι τὸ μεγαλύτερον ἐμπόδιον διὰ τὴν ἀνάπτυξιν καὶ ἀναγέννησιν τοῦ λαϊκοῦ σχολείου καὶ τὴν ἀνύψωσιν τοῦ δημοδιδασκάλου. Ταῦτα εἶναι ζητήματα, τῶν ὁποίων τὴν λύσιν θὰ ἐπιδιώξῃ λίαν προσεχῶς.

"ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΚΟΝ ΒΗΜΑ,,
ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΟΡΓΑΝΟΝ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚ. ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ

Ἐκδίδεται κατὰ Κυριακήν

"DIDASCALICON VIMA,,
(TRIBUNE D' INSTITUTEURES)
Organe officiel de la Fédération d' Enseignement de Grèce
Bureaux: 27a, rue Deligeorgi Athènes

Συνδρομὴ ἐτησία δραχ. 40
Διὰ τὸ ἐξωτερικὸν » 65

Ἐπιστολαὶ καὶ ἐμβάσματα πρὸς:
"Διδασκαλικὸν Βῆμα,,
Δεληγιώργη, 27α Ἀθήνας
Ἀγγελίαι—Καταχωρήσεις 5 δρ. ὁ στίχος

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥΣ

Παρακαλοῦνται οἱ σύνδεσμοι νὰ ἐπιστρέψωσι τὸ ταχύτερον εἰς τὴν Ὁμοσπονδίαν ὅλας τὰς διπλοτύπους ἀποδείξεις πρὸς ἐγγραφὴν συνδρομητῶν εἰς τὸ Διδ. Βῆμα καθὼς καὶ τὰ στελέχη ὅπως ἔχουν, καθ' ὅσον εἶναι ἀπαραίτητα διὰ τὸν ἔλεγχον.

(Ἐκ τοῦ Ταμείου Δ. Β.)

συλλόγου, ὅστις ἀπέστειλε κατὰ τὴν πρώτην Συνέλευσιν τὴν Ὁμοσπονδίας ὡς ἀντιπρόσωπόν του τὸν κ. Ν. Φωτιάδην.

Εἰς τὴν Ζάκυνθον μετὰ μόχθων πολλῶν ἐπέτυχε τὴν ἀναδίωσιν τοῦ συλλόγου, καὶ τὴν ἀντιπροσώπευσίν του κατὰ τὴν Συνέλευσιν τοῦ 1922 διὰ τοῦ κ. Δ. Κούμανη.

Εἰς δὲ τὴν Νάξον, ἐγχύσας νέαν ζωὴν εἰς τὸ ὀργανωτικὸν πνεῦμα ἀνέλαβε μετὰ θάρρους τὴν ὑπεράσπισιν τῶν συναδέλφων τῆς περιφερείας του κατὰ τοῦ ἐκεῖ ταμίου—ἐνέργεια, περὶ τῆς ὁποίας ἠσχολήθη ἐν καιρῷ τὸ Δ. Β. καὶ ἐπέτυχε τὴν ἀποστολὴν Οἰκονομικοῦ Ἐπιθεωρητοῦ πρὸς ἐνέργειαν ἀνακρίσεων, ἀδιάφορον ἂν οὗτος ἐμερολήπτησε σκανδαλωδῶς ὑπὲρ τοῦ κατηγορουμένου ταμίου καὶ ἀδιάφορον ἂν, ἕνεκα τοῦ ἐπακολουθήσαντος θορύβου, μετετέθη ἐν τῷ μέσῳ τοῦ σχολ. ἔτους, θῦμα καὶ οὗτος τοῦ πολιτικοῦ Μολώχ. Τὸ Ἐκκαιδ. Συμβούλιον προέτεινε διὰ τῆς σχετικῆς πράξεώς του νὰ μετατεθῇ εὐμενῶς, διὰ τὴν ἱκανότητα καὶ τὴν ἄλλην αὐτοῦ ἀξίαν, εἰς τὴν περιφέρειαν Γορτυνίας καὶ Μεγαλοπόλεως καὶ ἐκεῖ σήμερον συνεχίζει τὴν δρᾶσίν του, δεχόμενος νέα συγχαρητήρια τοῦ Γραμματέως διὰ τὴν ἐπιτυχῆ του πρωτοβουλίαν ὑπὲρ τῆς ἐνισχύσεως τοῦ ταμείου τῆς Ἀεροπορικῆς Ἀμύνης.

Τοιοῦτος ἐν ἀμυδρᾷ σκιαγραφίᾳ ὁ Ἐπιθεωρητὴς Π. Στεφανάκος, περιποιεῖ ἀσφαλῶς τιμὴν εἰς τοὺς συναδέλφους του καὶ ἀποτελεῖ σέμνωμα τῆς διδασκαλικῆς οἰκογενείας, ἐκ τῆς ὁποίας προέρχεται.

Ἀθῆναι τῇ 14—1—1926.

Ν. Προκοπίδης

ΤΥΠΟΙΣ
Κ. Σ. ΠΑΠΑΔΟΓΙΑΝΝΗ
ΨΑΡΡΩΝ 41 - ΑΘΗΝΑΙ

Η Η' ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΙΣ

Εἰς τὸ προηγούμενον φύλλον τοῦ Διδασκαλικοῦ Βήματος ἐδημοσιεύθη ἡ σύγκλησις τῆς Ε.' τακτικῆς γενικῆς συνελεύσεως καὶ κατὰ σειρὰν τῆς Η'. τὴν 18ην Ἀπριλίου. Ἐπίσης ἀνηγγέλθη ἡ δημοσίευσις τοῦ Προγράμματος, τὸ ὁποῖον δίδομεν κατωτέρω

Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τῆς Ὁμοσπονδίας ἔχον ὑπ' ὄψιν του τὸ 25 ἄρθρου τοῦ Καταστατικοῦ τῆς Ὁμοσπονδίας κατὰ τὸ ὁποῖον ἡ Τακτικὴ Γενικὴ Συνέλευσις συγκαλεῖται ἐντὸς τοῦ μηνοῦ Ἀπριλίου ἑκάστου ἔτους ἀπεφάσισεν ὅμως εἰς τὴν συνεδρίασιν του τῆς 15 Ἰανουαρίου 1926 ὅπως συγκαλέσῃ τὴν Ε'. τακτικὴν συνελεύσιν τὴν 18 Ἀπριλίου, ἡμέραν Κυριακὴν καὶ ὥραν 8 π. μ. ὡς τόπον δὲ συγκεντρώσεως τῶν ἀντιπροσώπων ὥρισε τὰ γραφεῖα τῆς Διδασκαλικῆς Ὁμοσπονδίας. Εἰς τὴν Τακτικὴν αὐτὴν γενικὴν Συνέλευσιν θὰ δοθῇ ἡ Διοικητικὴ καὶ Οἰκονομικὴ Ἔκθεσις τῆς Ὁμοσπονδίας καὶ θὰ γίνουν Ἀρχαιρεσίαι. Πρὸς τὰ δὲ αὐτὴ θὰ ἀσχοληθῇ μὲ τὰ θέματα τῆς ἀκολούθου ἡμερησίας διατάξεως, τὰ ὁποῖα τὸ Συμβούλιον ὥρισε διὰ τὴν Γενικὴν Συνέλευσις κατὰ τὴν αὐτὴν συνεδρίασίν του.

I. Ἡμερησία διάταξις.

1) Μέσα πρὸς ἐπιτυχὴν τῶν βλέψεων τοῦ Κλάδου. (Ὀργάνωσις τῶν συλλόγων. Διαρρύθμισις διοικητικῶν σχέσεων συλλόγων καὶ Ὁμοσπονδίας. Διαρρύθμισις Οἰκονομικῶν σχέσεων συλλόγων καὶ Ὁμοσπονδίας. Εἰδικὴ διαφώτισις τῶν διαφόρων ὀργανώσεων Ἰδιωτικοῦ καὶ δημοσίου δικαίου.

Διαρρύθμισις καὶ προσαρμογὴ τοῦ καταστατικοῦ πρὸς τὰς ληφθησομένας ἐπὶ τῶν ἄνω ἀποφάσεων).

2) Προϋπολογισμὸς τῆς Ὁμοσπονδίας καὶ τοῦ Διδ. Βήματος.

3) Τύπος τῆς Ὁμοσπονδίας (ἐξασφάσις εὐρυτάτης κυκλοφορίας τοῦ δημοσιογραφικοῦ ὀργάνου τῆς Ὁμοσπονδίας).

4) Ἀρχαιρεσίαι.

5) Διάφοροι προτάσεις.

Ἐὰν τυχὸν σύλλογοι ἔχουν νὰ προτείνουν καὶ ἄλλα θέματα διὰ τὴν Ἡμερησίαν Διάταξιν ὀφείλουν ἐντὸς μηνὸς νὰ ἀποστείλουν ταῦτα πρὸς τὴν Διοίκησιν διὰ νὰ δημοσιευθοῦν διὰ τοῦ Διδασκαλικοῦ Βήματος. Μετὰ τὴν παράδον τοῦ μηνὸς οὐδὲν νέον θέμα δύναται νὰ προστεθῇ ὡς χωριστὸν εἰς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν

Ἡ Ἡμερησία Διάταξις θὰ συζητηθῇ εἰς τὰς συνελεύσεις ὅλων τῶν Συλλόγων, ἐπίσης δὲ καὶ δημοσίᾳ ἀπὸ τὰς στήλας τοῦ Διδασκαλικοῦ Βήματος. Διὰ τοῦτο εἶναι ἀνάγκη ἡ διατύπωσις τοῦ θέματος τὸ ὁποῖον τυχὸν ἤθελε προστεθῇ νὰ εἶναι σύντομη ἀλλὰ καὶ σαφὴς καὶ νὰ περιέχῃ τὰ ἑξῆς στοιχεῖα: 1) τὸν τίτλον τοῦ θέματος.

2) Τὸ αἰτιολογικὸν ἐπὶ τοῦ ὁποίου στηριζόμενος ὁ Σύλλογος προτείνει τὸ θέμα.

3) Τὴν γνώμην τοῦ Συλλόγου ἐπὶ τοῦ θέματος τὸ ὁποῖον προτείνει. Πρότασις ἡ ὁποία δὲν περιέχει αὐτὰ τὰ 3 στοιχειώδη πράγματα ἢ δὲν εἶναι ἐγκεκριμένη ἀπὸ τὴν Συνέλευσιν ἢ τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ Συνδέσμου δὲν λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν.

Τοιουτοτρόπως θέλει καταρτισθῇ ἡ ἡμερησία διάταξις ὁριστικῶς ἡ ὁποία θὰ δημοσιευθῇ εἰς τὸ Διδασκαλικὸν Βῆμα τῆς 21ης Φεβρουαρίου, ἤτοι δύο περίπου μῆνας πρὸς τῆς ἡμέρας τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως. Οἱ σύλλογοι λοιπὸν εἴτινες θὰ προσθέσουν θέματα πρέπει νὰ ἀποστείλουν ταῦτα ἐγκαίρως ὥστε νὰ εὑρίσκωνται εἰς τὸ γραφεῖον τῆς Ὁμοσπονδίας τὴν 17ην Φεβρουαρίου.

II. Δημοσία συζήτησις τῆς Ἡμερησίας Διατάξεως.

Ἐπειδὴ ὁ Κλάδος πρέπει νὰ διαφωτισθῇ ἐφ' ὅλων τῶν ζητημάτων τῆς ἡμερησίας διατάξεως, ὁ καλύτερος τρόπος εἶναι ἡ δημοσία συζήτησις. Πρὸς τοῦτο ἡ Διοίκησις ἀπὸ τοῦδε ἀνοίγει συζήτησιν καὶ θέτει τὰς στήλας τοῦ Διδασκαλικοῦ Βήματος εἰς τὴν διάθεσιν τῶν ὠργανωμένων συναδέλφων διὰ νὰ εἴπουν τὴν γνώμην τους. Οἱ συνάδελφοι ὀφείλουν νὰ εἶναι σύντομοι, σαφεῖς καὶ ἀντικειμενικοὶ ὥστε ὅλοι οἱ ἐπιθυμοῦντες νὰ ἐκθέσουν τὴν γνώμην των.

III. Ἐκλογὴ ἀντιπροσώπου.

Ἀφοῦ συζητηθοῦν τὰ διάφορα θέματα ἀρκούντως ἀπὸ τὰς στήλας τοῦ «Διδασκαλικοῦ Βήματος», οἱ σύλλογοι ὀφείλουν συνερχόμενοι εἰς Γενικὰς Συνελεύσεις νὰ λάβουν ἀποφάσεις, πρὸς τούτοις δὲ νὰ προβοῦν καὶ εἰς τὴν ἐκλογὴν τοῦ ἀντιπροσώπου των διὰ τὴν Γεν. Συνέλευσιν τῆς Ὁμοσπονδίας.

Ἕκαστος σύλλογος ὀφείλει νὰ δώσῃ μεγάλην προσοχὴν εἰς τὴν ἐκλογὴν τοῦ ἀντιπροσώπου του, οὕτως ὥστε νὰ διερμηνεύῃ οὗτος πιστῶς τὰς ἀντιλήψεις καὶ τὰς ἀποφάσεις του.

Πρὸς τούτοις δὲ ὀφείλει νὰ ἐφοδιάσῃ τὸν ἀντιπρόσωπόν του μὲ ἔγγραφον ἐξουσιοδότησιν ἵνα ἀναγνωρισθῇ ὡς ἀντιπρόσωπος. Ἐκ τοῦ ἐγγράφου αὐτοῦ πρέπει νὰ ἐμφαίνεται ὅτι εἶναι τακτικὸν μέλος τοῦ Συνδέσμου ὅτι ἔλαβε μέρος εἰς τὰς συνελεύσεις τοῦ συλλόγου καθ' ἃς συνεζητήθησαν τὰ διάφορα θέματα ὅτι ἐξελέγη ἀπὸ τὴν Γενικὴν Συνέλευσιν, ὅτι ἀσκεῖ τὸ ἐπάγγελμα τοῦ διδασκάλου καὶ δὲν ἐπεδόθη εἰς ἕτερον τοιοῦτον.

Πρὸς τούτοις πρέπει νὰ εἶναι ἐφωδιασμένος καὶ μὲ γενικωτάτην περίληψιν τῶν ἀποφάσεων τῆς συνελεύσεως τοῦ συλλόγου του ἐπὶ τῶν συζητηθησομένων θεμάτων.

IV. Αἱ ψῆφοι τῶν Συλλόγων.

Ἕκαστος σύλλογος ἔχει τόσας ψήφους ὅσαι εἶναι αἱ δεκάδες τῶν μελῶν του (ἡ κλάσμα δεκάδος ὑπερβαῖνον τὸ ἥμισυ) τὰ ὁποῖα ἐξώφλησαν τὰς πρὸς τὴν Ὁμοσπονδίαν ὑποχρεώσεις των εἶναι δὲ καὶ ἐγγεγραμμένοι εἰς τὸ Γεν. Μητρῷον τῆς Ὁμοσπονδίας. Σύλλογος καθυστερῶν ἐπὶ ἑξάμηνον τὴν συνδρομὴν τῶν μελῶν του δὲν ἔχει δικαίωμα ψήφου. Νέα μέλη τὰ ὁποῖα τυχὸν ἐγγράφονται ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου δὲν λαμβάνονται ὑπ' ὄψει εἰς τὸν ὑπολογισμὸν τῶν ψήφων, ἐκτὸς ἂν εἶναι τοιαῦτα πρὸ ἑξαμήνου. Οἱ σύλλογοι ὀφείλουν τὸ ἔμβασμα τῶν χρημάτων νὰ συνοδεύουν μὲ κατάλογον τῶν συνδρομητῶν τὸ βραδύτερον μέχρις 25 Μαρτίου, ὥστε νὰ ὑπάρχῃ ὁ ἀπαιτούμενος χρόνος πρὸς τακτοποίησίν των. Σύλλογοι οἱ ὁποῖοι δὲν ἔστειλαν κατάλογον τῶν συνδρομητῶν δὲν θὰ ἔχουν ψῆφον, ἐπειδὴ δὲν θὰ εἶναι ἐγγεγραμμένοι εἰς τὸ Γεν. Μητρῷον.

(Ἡ Διοίκησις)

Ἡ κοινωνικὴ καὶ οἰκονομικὴ θέση τοῦ δασκάλου ἐξαρτᾶται ἀπ' τὴν ὑπόληψη ποὺ ἔχει στὸ σχολειὸ ἡ κοινωνία. Καὶ ἡ ὑπόληψη αὐτὴ ἐξαρτᾶται πάλιν ἀπ' τὴν ἀξία τῆς δουλειᾶς, ποὺ γίνεται μέσα σ' αὐτό, καὶ ἀπ' τὴν προκαγάνδα ποὺ κάνει γιὰ τὸ σχολεῖο ὁ δάσκαλος μέσα στὴν Κοινωνία.